MAY - 7 1968

NATIONAL LIBRARY
CANADA
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

A/2e/1

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY, MAY 1, 1968

LATVIJA AMERIKĀ

35. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 1. MAIJS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

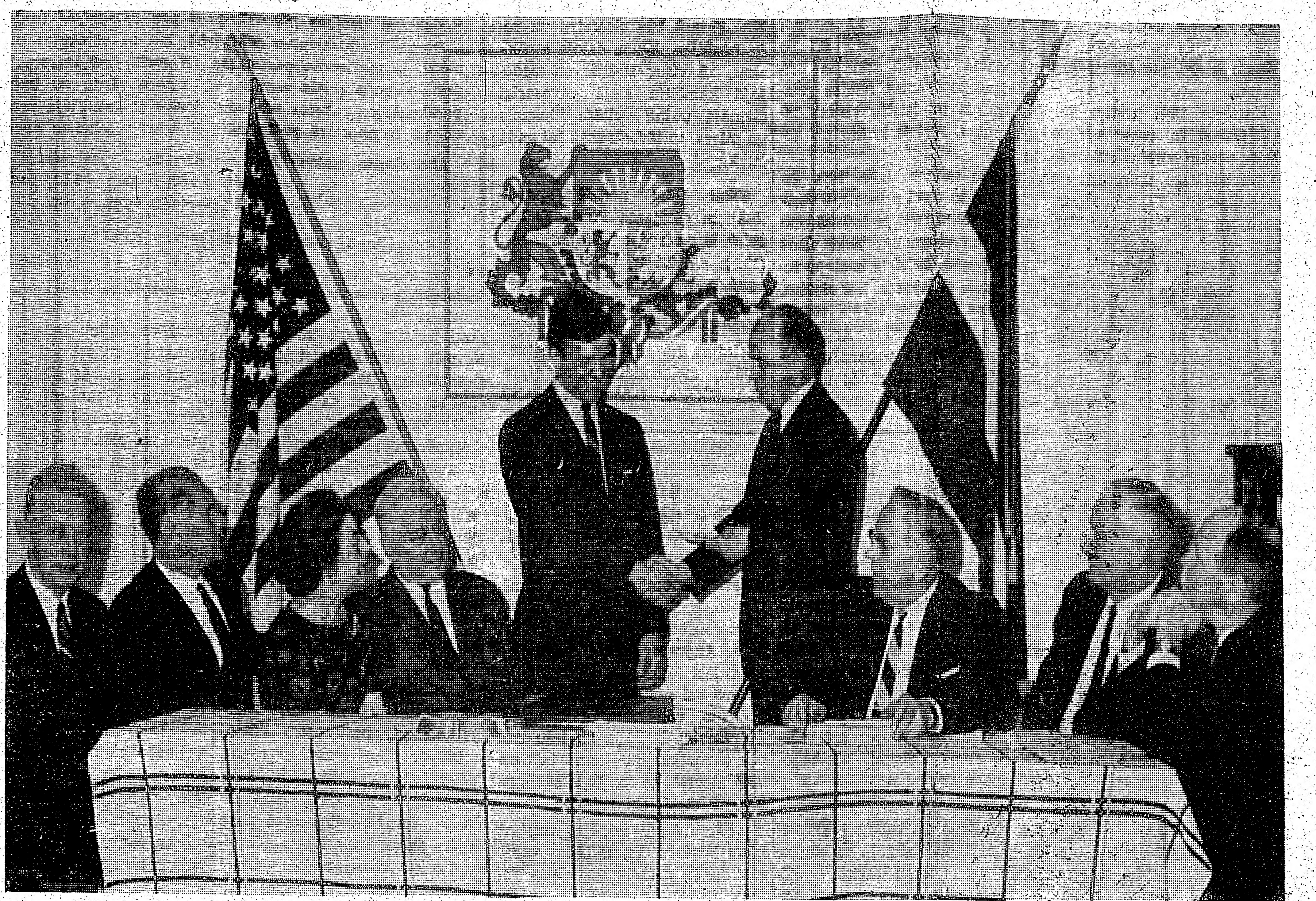

STIPENDIJA RIETUMMIČIGENAS UNIVERSITĀTES LATVIEŠU VALODAS KURSA DALIBNIEKAM

Kā mūsu laikraksta iepriekšējā numurā jau ziņots (skat. rakstu „Kursi ir, kursantu nav"), Kalamazū latviešu biedrība piešķīrusi stipendiju vienam kursantam Rietummičigenas universitātē paredzētajam latviešu valodas kursam. Svinīgā valdes sēdē to pasniedza Mārtiņam Paudrupam. Uzņēmumā no kreisās: A. Znatnajs, A. Barzdelis, A. Znatnaja, P. Austriņš, stipendiāts M. Paudrups, biedrības priekšnieks O. Reinvalds, K. Kļaviņš, R. Freimanis un E. Pavasars.

Foto: A. Purmalis

Vilis Hazners

Mūsu darba vērtība

ASV DV DELEGĀTU SAPULCES ATKLĀŠANAS UZRUNA 27. APRĪLĪ MILVOKOS

1968. gads ir neatkarīgās Latvijas dibināšanas 50. atceres gads. Arī šodien un rīt Daugavas Vanagu saime visā pasaulē ir domās kopā ar mums, lai šajā mūsu 18. delegātu sapulcē godinātu mūsu darbu, mūsu tautu un mūsu valsti. Un lai ar jauniem spēkiem nākošajās dienās un gados turpinātu ievadītos darbus Latvijas nākotnes labā.

Savu gadskārtējo sanākšanu mēs ievadījām ar svinīgu dievkalpojumu un Daugavas Vanagu jundu. Tajā mēs visi solījāmies pastāvēt un izturēt uz laiku laikiem, uz paaudžu paaudzēm. Šis solījums nebija tukši vārdi, kuri izskanēja Milvoku dievnamā, bet šī solījuma vārdi palika mūsu sirdīs, un tos sadzirdēja ne vien visa DV saime, ne vien visa latviešu sabiedrība še svešumā, bet arī visa mūsu tauta un — galvenais — tās apspiedēji tālajā dzimtenē. Daugavas Vanagi nekad nav teikuši tukšus vārdus un nekad nav darījuši liekus darbus. No šīs vietas es varu apliecināt, ka, strādājot vairāk nekā divus gadu desmitus svešumā politisku darbu, man nācies izvērtēt un redzēt, par cik šis darbs bijis uzmanības vērts mūsu tautā dzimtenē un — vissvarīgāk! — mūsu tauas apspiedējos. Ja mēs šodien gribētu aplēst, cik desmitiem grāmatu un cik simtiem mārciņu izlietots papīrs Rīgā un Maskavā, lai pretdarbotos mums un apkarotu mūs, tad tas nemaz nebūtu iespējams. Šajos grāmatu un papīru kalnos varētu iekraut mūs visus, un tie nebūtu pavedami ar autokravām, bet būtu vajadzīgas pat veselas auto karavānas. Kas esam šie „mēs", kurus mūsu tautas apspiedēji tā nīst? Ne jau visi 120.000 politiskie bēgļi pēc otra pasaules kaŗa, bet gan daži tūkstoši aktīvo cīnītāju. Un atļaujat man arī apliecināt, ka šo aktīvo cīnītāju tūkstošu priekšgalā visus daudzos svešuma gadus turējusies Daugavas Vanagu organizācija. Tā nav savu spēku pārvērtēšana, tā nav lielīšanās, bet tas šodien ir apliecinājums to desmitiem tūkstošu kritušo un nomocīto brāļu dēļ, kuŗu nestais dzīvības upuris mums visiem šodien licis kopā strādāt un kopā dzīvot. Arī brīvībā dzīvot.

Šis mūsu darba novērtējums lai ir atbilde arī tiem, kas šodien saka, ka mēs nekā aizvadītajos gados neesam padarījuši un ka mūsu darbiem nav lielas nozīmes. Šis mūsu darba novērtējums lai kļūst par labāko liecību visai latviešu tautai — še svešumā un tur dzimtenē: ir bijis vērts! Ir bijis vērts jau tāpēc vien, ka mūsu darbu visvairāk ir novērtējis mūsu ienaidnieks.

Lai šie vārdi paliek mūsu visu apziņā šodien ,sākot mūsu darba sēdes. Bet pirms tās sākam, lai dziļā godbijībā pieminam tos, kuri atdevuši savu dzīvību par Latviju, par mūsu tautas brīvību. Lai pieminam arī tos 35 mūsu organizācijas biedrus, kuri pagājušajā gadā no mūsu saimes piepulcināti aizsaules pulkiem.

Lieksim savas galvas varoņu un draugu piemiņai. Bet mēs, dzīvie, sasauksimies pāri jūrām, pāri tālumiem, pāri brīvībai un nebrīvībai:

Še kopā mēs biedri, kam lemts nebij mirt...

Huberta Hamfrija augšāmcelšanās

Kas būs Džonsona pēctecis Baltajā namā? — Senātora Kenedija bīstamie solījumi vēlētājiem. — Ātra Vietnamas kaŗa izbeigšanās ir neiespējama. — Niksona cerības var izgaisināt gubernātors Rokfellers. — Savu kandidātūru pieteicis arī viceprezidents Huberts Hamfrijs, kas nesola gaisa pilis, bet meklē zelta viduscelu. — Izšķirējā brīdī Džonsons dos savu svētību Hamfrija kandidātūrai. — Vai senātora Roberta Kenedija cerības apraktas? — Niksons vai Hamfrijs neradīs lielas politiskas pārmaiņas.

Svarīgāks par Vietnamas miera sarunām, svarīgāks par saimnieciskās krizes atvairīšanas soļiem, svarīgāks par nēģeru jautājuma atrisinājumu ir vēl nezināmais demokratu un republikāņu partiju cīņas iznākums jaunā ASV prezidenta vēlēšanās.

Kas būs Lindona Džonsona pēctecis Baltajā namā? Visas līdzšinējās priekšvēlēšanu kampaņas patiesībā bijušas tikai izmēģinājuma baloni, lai noskaidrotu viena vai otra kandidāta popularitāti sabiedrībā. Bieži šī popularitāte strauji uzliesmo gaišās liesmās, bet tikpat ātri arī apdziest.

Pirms Džonsona drāmatiskā paziņojuma par nekandidēšanu un pretrunīgā Vietnamas kaŗa diskusiju perioda likās, ka katrs prezidenta amata kandidāts ievēlēšanu nodrošinās kaut vai tikai ar publiski izteiktu solījumu izbeigt nepopulāro kaŗu.

Sacensībā par vēlētāju balsīm arī aiziet var tik tālu, ka doto solījumu izpildīšana sagādātu neparedzamas sekas. Senātors Roberts Kenedijs var kļūt par pirmo priekšvēlēšanu pārsolīšanas taktikas upuri. Nenoliedzami, jaunekligajam senātoram ir, dinamiska personība, viņu apspīd arī nelaiķa brāļa, prezidenta Kenedija, piemiņas slava, un aiz viņa stāv Kenediju ģimenes politiskā pieredze, jau izveidotā vēlēšanu mašinērija un neaprobežoti financiāli līdzekļi.

Senātors Kenedijs ceļu uz Balto namu centās līdzināt ar solījumu vēlētājiem: „Ja mani ievēlēs prezidenta amatā, es panākšu ātru un taisnīgu mieru Vietnamas kaŗā."

Vai ātrs un taisnīgs nokārtojums ir vispār iespējams, par to šaubas rada ilgstošās Vašingtonas un Hanojas miera priekšsarunas, kurās vēl arvien nav panākta vienošanās pat par iespējamo diplomātu satikšanās vietu. Hanoja jau sarunu vietas izvēlē cenšas uzspiest Vašingtonai savu gribu. Nav šaubu, ka šo taktiku Hanoja paturēs arī tālakajā ASV un Ziemeļvietnamas dialogā.

Pentagonā tai pašā laikā rēķinās ar jaunām liela apmēra Hanojas miltitārām operācijām Vietnamā, jo Hočimins iespējamajās miera sarunās par katru cenu mēģinās tēlot uzvarētāja lomu. Diplomātiskajās aprindās runā par to, ka aiz iespējamajiem Hanojas militāriem soļiem faktiski slēpjas centieni panākt par katru cenu koalicijas valdības radīšanu Dienvidvietnamā, kurā pielaistu arī vietkongu pārstāvjus. Ko tas nozīmē, to jau parādījusi līdzšinējā komūnistu partiju pielaišana šķietami neitrālās valstīs: ir tikai laika jautājums, kamēr komūnisti pārņem savās rokās visus valdības aparāta dzīvības centrus.

Kā gan senātors Roberts Kenedijs cer panākt taisnīgu un ātru mieru Vietnamā, ja viņu ievēlētu par prezidentu? Ātrs miers ir iespējams tikai tad, ja ASV padotos visu Hanojas prasību priekšā. Nav šaubu, ka šāds miers nekādā gadījumā nesagādātu arī taisnīgu vietnamiešu politiskās situācijas izkārtojumu.

Republikāņu kandidāts Ričards Niksons ir daudz piesardzīgāks savos priekšvēlēšanu solījumos, un tādēļ viņam ir daudz vairāk ticētāju. Niksona cerības tomēr var izgaisināt Ņujorkas gubernātors Rokfellers, jo republikāņu partijas vadības liela daļa ir pārliecināta, ka tieši Rokfellers ir īstais vīrs, kas vēlēšanās spēj sakaut kuŗu katru demokratu pretinieku. Gubernātors Rokfellers vēl atrodas aizkulisēs, bet var gadīties, ka pēc kāda laika, kad Niksons visu savu pulveri būs izšāvis, viņš tomēr izteiks gatavību kandidēt.

Ļoti zīmīgi, ka līdzšinējā popularitātes sacensībā Niksons izvirzījies vadītājā vietā. Aina tomēr vistuvākajā laikā var krasi mainīties. Pagājušajā sestdienā prezidenta vēlēšanu kampaņā iesaistījās vīrs, kas var sagādāt vislielākos pārsteigumus. Huberta Hamfrija politiskā aktīvitāte, uzņemoties ASV viceprezidenta amatu, pēdējo gadu laikā likās pilnīgi aprakta. Viņš samierinājās ar viceprezidenta amata nepateicīgo lomu visu lielo notikumu laikā palikt pieticīgi prezidenta ēnā. Ļoti raksturīgi, ka Huberts Hamfrijs uzticīgi stāvēja līdzās Lindonam Džonsonam arī dienās, kad pret prezidentu nostājās daudzi draugi paša partijā. Ar to Hamfrijs bez liela trokšņa ir dalījies prezidenta panākumos un arī neveiksmēs.

Ir tiesa, ka prezidents Džonsons nav daudz rēķinājies ar sava vietnieka padomiem un pilsoņu acīs viceprezidenta amatu padarījis par pavisam nesvarīgu. Zobgaļi mēļoja, ka vienīgā lieta, ko Džonsons aizvadītajā gadā Hamfrijam uzticējis, bijusi — noadīt dažus zeķu pāŗus prezidenta mazbērniem...

Protams, Hamfrijs nav atradies ASV politisko notikumu centrā, bet aizvadītajos gados viņš bez liela trokšņa tomēr guvis ievērojamu politisku kapitālu. Neskaitāmās sanāksmēs Hamfrijs pārstāvējis prezidentu, gandrīz nepārtrauktos ceļojumos pastāvīgi atradies ciešā kontaktā ar vēlētājiem visos ASV novados. Tiešais personīgais kontakts un nenoliedzamas izcila runātāja spējas, kā arī labas attieksmes ar demokratu partijas lokālajiem vadītājiem radījušas drošu izejas bazi priekšā stāvošajai kampaņai kļūt par demokratu partijas kandidātu jaunā prezidenta vēlēšanās.

Nav šaubu, ka izšķirējā brīdī Hamfrija kandidātūrai savu svē-

(Nobeigums 5. lpp.)

PAZIŅOJUMS LASĪTĀJIEM

Sakarā ar vasaras sezonu, sākot ar 1. maiju, mūsu laikraksta trešdienas numuru lasītājiem izsūtīsim otrdienu vakaros.

Redakcija

Pjēra Trudo veidols

KREISA ŽURNĀLA REDAKTORS. — KOMŪNISTU DELEGĀCIJAS LOCEKLIS MASKAVĀ. — MAOCETUNGA APBRĪNOTĀJS UN DOMU PAUDĒJS. — ĀRĒJI VIZUĻOJOŠA PERSONĪBA.

Intelektuālis — pragmatists — mīklains — liesmains radikālis — konservātīvs un piesardzīgs — šādiem epitetiem raksturots Kanadas jaunais ministru prezidents Pjērs Elio Trudo. Jauns viņš ir vārda vairākās nozīmēs: kā parlamentāriskas pieredzes, tā nekonvencionālo uzskatu ziņā, arī samērā jauns gados tik ievērojamam postenim. Par vecumu runājot, Trudo, šķiet, nepieder pie personām, kas savus gadus rūpīgi skaita, spriežot pēc apzinātās vai neapzinātās pavirsības, savu īsto dzimšanas datu publicēšanā un nonšalantās plecu paraustīšanas, kad atklājās, ka viņš nav 46, bet gan 48 gadus vecs. Laikrakstiem tas, protams, sagādāja lielisku izdevību vairākas dienas pazoboties par topošā ministru prezidenta „aizmāršību".

Kanadas 15. ministru prezidents Žozefs Filips Pjērs Ivs Elio Trudo dzimis 1919. gada 18. oktobrī jauktā franču kanadiešu ģimenē — māte skotiete, tēvs francūzis, tā no bērnības ieaugdams divvalodu kultūrā. Viņš studējis tieslietas Montrealas un Harvardas universitātēs, papildinājies Parīzē un Anglijā — Londonas slavenajā tautsaimniecības skolā. Otra pasaules kaŗa laikā „izsviests" no Kanadas virsnieku sagatavošanas skolas (Officer Training Corps) par disciplīnas trūkumu un, domājams, arī par savu pacifistisko nostāju.. Vēlāk asociējies ar komūnistu atbalstīto „Bloc Populaire", kas izplatīja pretkaŗa ideoloģiju. Jau studiju laikā viņš jūsmojis par komūnistu mācību, cenzdamies arī iepazīties ar šī režīma valstīm.

Līdz studiju beigšanai Trudo nebija tomēr nekas vairāk, kā tikai neatkarīgs, bagāts jauns cilvēks, kas netraucēts varēja iepazīties ar visu, kas viņu interesēja. Kanadā pazīstamāks viņš kļuva tikai pēc 1951. gada, nodibinādams kreiso žurnālīti „Cité Libre" un kļūdams tā redaktors. Šajā izdevumā Trudo arī publicējis vairumu savu eseju un kritiku par sociālām un politiskām problēmām, sadarbodamies, starp citu, arī ar Kanadas komūnistu partijas ideologu un „Marxist Review" redaktoru Stenliju Raiersonu, Guzenko prāvā par spiegošanu notiesāto profesoru Raimondu Buajē (Boyer) u. c. kreisajiem intelektuāļiem. „Peldēšana pret straumi", kā Trudo apzīmēja savu nekonvencionālo ieskatu paušanu, viņam lika 1952. gadā ar Kanadas komūnistu delegāciju doties uz saimniecības konferenci Maskavā. Pieaugošā radikāļa slava aizvēra durvis ceļošanai pa ASV, kuŗu valdība viņam kā nevēlamai personai 1953. gadā liedza iebraukšanas atļauju.

Pirmoreiz iepazinies ar Ķīnu jau 1950. gadā, Trudo 1960. gadā vēlreiz devās turp, vadīdams komūnistu delegāciju Maocetunga uzvaras apsveikšanai. Par Maocetunga „filozofiju" Trudo jūsmojis tādā mērā, ka arī vēlāk, rodoties izdevībai, citējis šī ķīnieša domu graudus savos rakstos. 1962. gadā viņš kļuva tieslietu zinību profesors Montrealas universitātē, pēc tam viņu ievēlēja arī Canadian Peace Research institūta valdē.

Minētais diezgan skaidri rāda, kādā virzienā darbojas Trudo spožais intelekts. Katrā ziņā viņš līdz šim nav parādījis ne izpratni, ne interesi par nacionālitāšu problēmām, tādēļ būs interesanti vērot, kā viņš ar tām tiks galā kā Kanadas ministru prezidents, jo šai amatā nāksies saskarties ar minētajām problēmām, kaut vai ar Kvebekas arvien pieaugošo nacionālismu. Savu viedokli šai jautājumā Trudo gan deklarējis, īsi pirms nesenajām liberāļu partijas lideŗa vēlēšanām asi „saraudamies" ar premjēru Džonsonu par Kvebekas separātisma tendencēm, kuŗas viņš neatbalsta un dēvē par konstitūcionālu absurdu. Kvebekā Trudo nekad nav bijis populārs, uzskatīts par intelektuāli, kuŗam nav saskares ar tautu, kaut pēc ievēlēšanas jaunajā

(Nobeigums 8. lpp.)

Pilngadības zīmē

ASV DV PRIEKŠNIEKA VIĻA HAZNERA ZIŅOJUMS DELEGĀTU SAPULCĒ 27. APRĪLĪ MILVOKOS

Aizvadītais gads ASV Daugavas Vanagu dzīvē ir noritējis pilngadības zīmē. Mēs savu darbību esam nostabilizējuši visās nozarēs. Ar pagājušā gada darbību esam izgājuši arī laukā no ASV ietvariem, jo mans Austrālijas apmeklējums oktobrī deva iespēju stiprināt kopības saites divu lielāko DV zemju starpā. Man pienākums visiem šodien nodot Austrālijas DV saimes sveicienus un apliecināt, ka ne tālumi, ne laiks nav spējis mūsu organizāciju atsvešināt vai vājināt pienākumos pret cietušo brāli un savu tautu. Par šo savu ceļojumu esmu jau stāstījis un rakstījis, tā kā daudz jauna vairs pateikt nevaru. Man gribētos vienīgi piezīmēt, ka dienas tālajā kontinentā bija vienreizējas izkārtojumu, plānojumu un uzņemšanas ziņā, gribētu pat apgalvot, ka kaut ko līdzīgu organizācijas ziņā nemaz nav iespējams atkārtot.

Finanču nozares kasē atlikums uz šāgada 1. janvārī bija 35.628,89 dol. organizācijas un 40.532,44 dol. aprūpes līdzekļos, vai kopā 76.168,33 dol. Mūsu nekustamās un kustamās mantas vērtība uz šo pašu datumu bija 73.399 dol., tātad, kopīgais organizācijas atlikums 149.567,33 dol. Visas minētās summas ir lielākās mūsu līdzšinējos gada pārskatos, bet salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu vērtības pieaugušas par vairāk nekā 9000 dol.

Visos ASV DV organizācijas pastāvēšanas gados esam varējuši izdot aprūpes vajadzībām 349,600 dol., bet dažādiem atbalstiem un vajadzībām no organizācijas līdzekļiem 79.271 dol.; kopsummā 428.871 dol. Šie skaitļi raksturo mūsu spēku un varēšanu.

Aprūpes nozares ienākumu kontā 1967. gadā bija 25.893,86 dol., bet izdevumos 20.600,82 dol., atlikumā paliekot 5293,04 dol. Pirmajā vietā palīdzības ziņā bijušas pašu mājas — ASV, otrā — dzimtene, trešajā — Vācijā un ceturtajā — mūsu latviešu ģimnazija Minsterē. Ar prieku varam konstatēt, ka aizvadītajā darbības gadā pabalstu summa vietējām vajadzībām samazinājusies. Mūsu aprūpes nozare spējusi 1967. gadā izpildīt visus lūgumus un pratusi atstāt ietaupījumus varbūtējiem grūtākiem laikiem.

Kultūras nozares darbs bijis ļoti rosīgs. Kopā noorganizēti 233 sarīkojumi, kuŗi pulcinājuši vairāk nekā 30.000 apmeklētāju. Sarīkojumu ziņā rosīgākā bijusi DV apvienība Milvokos, kuŗai cieši seko Ņujorka, Bostona, Čikaga un Demoina. Pie apvienības pagājušajā darbības gadā pastāvējušas 24 pašdarbības kopas ar 705 dalībniekiem. Arī šai ziņā apvienība Milvokos bijusi citām par paraugu. Kultūras nozares darbā un veikumos liela pateicība pienākas mūsu neatlaidīgajiem kultūras darbiniekiem atsevišķajās apvienībās.

Sporta nozares darbs bijis atzīstami rosīgs. Pie apvienībām darbojas 13 šaušanas kopu, 3 basketbola, 3 mednieku - makšķernieku, 2 vieglatlētikas, 2 volejbola, 2 šacha un pa vienai bumbotāju, tenisa un galda tenisa vienībai; kopā 29 sporta kopas ar 413 dalībniekiem.

Visvairāk izplatītais sporta veids apvienībās ir šaušana. Gribētos atzīmēt trīs ģimenes — Strēlniekus, Lenšus un Ābramus, kuŗas mēdz „nolasīt" visas nozīmīgākās balvas, pat globālā mērogā. Protams, nedrīkst palikt nepieminēta arī šaušanas kopa Milvokos vecmeistara Žaņa Butkus vadībā, kuŗa līdz šim vēl arvien ir labākā visās ASV.

Mums jābūt lepniem arī uz Vašingtonas apvienības sporta

(Nobeigums 5. lpp.)

Skaistajās villās Komo ezera krastos

LIELDIENU APMEKLĒJUMA IMPRESIJAS

Zilais ezers!... Apbrīnojama ir tā zilo toņu dažādība. Pat apmākušās dienās tas liekas zils: kalnainie krasti ir maigi zilā miglā tīti. Saulainās dienās tas laistās kā zils dārgakmens; gribētos to nosaukt par „zilās krāsas un sudraba simfoniju", jo ezera vilnīši vizuļo saulē kā sudrabs. Saulei norietot, tie liekas rožaini, bet pēc saules rieta ezera virsma kļūst zilpelēka. Aina liekas pasakaina, kad iedegas ugunis daudzajās pilsētiņās ezera krastos: it kā ugunīga lente vijas apkārt ezeram.

Komo ezeru iežogo augsti kalni, kuŗu virsotnes ar sniegu un mākoņiem klātas. Vietām kalni pavisam tuvu ezeram, izveidojot stāvas, klinšainas sienas. Ezers vijas un lokās kā upe, sazarojas vairākās daļās, tā krasti veido neskaitāmas pussalas. No ciprešu tumšā fona spilgti atdalās vasarnīcu sārtie jumti.

Ezera skaistākās vietas nav meklējamas pie Komo pilsētas, bet vidējā daļā, kur atrodas Belladžo, Kadenabia un Tremedzo. Tur esot arī vismaigākais klimats Ziemeļitalijā. Komo ezers ir slavens ar savām villām un to krāšņajiem dārziem.

Belladžo (Bellagio) lepojas ar trim villām. Viena no tām — Villa Džulia, ar plašu pirmatnēju parku un skaistiem skatiem uz ezeru, agrāk piederējusi Beļģijas karalim Leopoldam I. Pēdējā laikā tā pārgājusi jauna īpašnieka rokās, kuŗš nevēlas šo skaistumu rādīt apmeklētājiem. Bet brīnišķīgas ir Villa Melci (Melzi) un Villa Serbeloni.

Villas Melci parks vijas gar pašu Zilā ezera krastu. Ziema šogad bijusi neparasti gaŗa, tādēļ acalejas, kuŗas še veido veselas alejas, aizkavējušās. Tikai daži acaleju krūmi jau atvēruši savus sārtos pumpurus pavasaŗa saulei, bet tomēr še ziedu netrūkst arī untumainajā aprīlī. Mirdz rožainās un baltās kamēlijas uz palmu zaļā fona, magnoliju koki lepojas ar saviem krāsu toņiem, sāk atvērties bāli violetās glicīnijas. Starp kokiem un krūmiem redzamas skulptūras. Mākslīgi izveidotā alā novietota etrusku kapu urna no Scipionu kapenēm Romā. „Netālu no tās ir ūdensrožem aizaudzis ezeriņš, pār kuŗu ved glicīnijām apaudzis tiltiņš; arī šo ezeriņu rotā divas ēģiptiešu skulptūras. Tālāk redzami Dantes un Beatričes tēli Kanovas un Torvaldsena laika biedra Kamolli darbs. Iepretim tam, pašā ezera krastā, mazs marmora paviljons mauru stilā un cipreši grupa. Šeit mīlējis sapņot un komponēt Fr. Lists. Tas ir vispoētiskākais stūrītis Villas Melci dārzā. Slavenajā acaleju alejā apsūnojušas kāpnes noved apmeklētāju pašā augstākajā parka terasē, kur redzams grieķu kapu piemineklis (3. g. s. pr. Kr.). Pati villa apmeklētājiem nav pieejama, bet gan baznīciņa, kuŗā apbedīts villas izbūvētājs hercogs Fr. Melci (12. g. s. sāk.). Tā lepojas ar marmora portalu — slavenā renesanses laikmeta architekta Bramantes darbu.

Vietā, kur atrodas Villa Serbeloni, jau romiešu laikā atradusies Plīnija Jaunākā mītne — Villa Tragvedia. Renesanses laikmetā atkal uzcelta villa, un daudzi domā, ka to apmeklējis arī slavenais renesanses meistars Leonardo da Vinči. Tagad villa pieder Rokfellera institūtam, tajā rīko zinātnieku konferences u. c.

Villa paceļas augstu kalnā pār Belladžo pilsētiņu; tās milzīgajā parkā neskaitāmi celiņi vijas apkārt kalnam, brīžiem vedot cauri tuneļiem, mākslīgi izveidotām alām, un katrā ceļa pagriezienā atklājas brīnišķīgs skats uz ezeru dziļi apakšā. Eksotiski koki un krūmiņi, to vidū pat reti sastopami eksmplāri; palmas, cipreses, ziedi, ezera zilgme dziļi lejā, aiz ezera ar sniegu klātas kalnu virsotnes!...

Melci un Serbeloni villas slavina arī franču rakstnieks Stendals savā romānā „La Chartreuse de Parme" (tulkots arī latviski). Daudzas slavenas personas apmeklējušas Belladžo: Vergilijs, Leonardo da Vinči, Bramante, Fr. Lists, Napoleons u.c.

Ja par Italijas ezeru pērli atzīst Komo ezeru, tad Komo ezera slaveno vasarnīcu pērle ir Villa Karlotta, tieši pretim Belladžo pilsētiņai. Interesanta ir pati villa ar savām empira stila mēbelēm un bagātīgo skulptūru un gleznu kollekciju. Tā, piemēram, t.s. marmora zāle lepojas ar Torvaldsena reljefu „Aleksandra Lielā triumfs" un skaistajām no Kararas marmora veidotajām Kanovas statujām „Amors un Psiche", „Amors ar diviem balodžiem", „Magdalēna" u. c. Gleznu kollekcijā daudzu italiešu gleznotāju darbu vidū ir arī viena angļa Gēnsboro glezna — Marijas Antuanetes portrets.

Tomēr galvenais — arī šajā villā ir milzīgs, krāšņs dārzs. Villas Karlottas un Villas Serbeloni dārzi iekārtoti, sekojot pilnīgi pretējiem principiem. Serbeloni dārzā galvenais ir pasakaini skaistie skati uz ezeru un apkārtējiem kalniem. Villas Karlottas dārzā dominē krāšņa augu valsts, ziedu bagātība, kuŗa jau pirmajā acumirklī savaldzina apmeklētāju, brīžiem pat it kā aizēno, aizsedz zilo ezeru, kaut arī še no dārza terasēm atklājas brīnišķīgas panorāmas. Saules gaismā mirdz un laistās visdažādākās puķes, ziedoši krūmi un koki.

Zeltīto mimozu laiks bija gaŗām, bet to vietā priecināja veselas kamēliju un rododendroņu alejas un magnoliju koki visos krāsu toņos. Milzīgie acaleju žogi bija vēl pumpuros, bet vietām, saulainos stūrīšos, varēja redzēt arī tās pilnos ziedos. Ar milzīgām palmām un papardēm aizaugušā gravā man radās ilūzija, ka atrodos tropiskā mežā. Bet blakus palmām acis tīksmināja arī mūsu mīļo bērziņu pavasarīgi caurspīdīgais, maigais zaļums. Un beidzot kādā vietā atcerējos Gētes „Minjonas' vārdus latviešu aulkojumā: „Vai zini zemi, citronas kur ziedos līkst..." Tikai šoreiz gribējās grozīt tekstu un teikt: „Vai zini zemi, citronas kur augļos līkst..." Es gāju pa aleju, kuŗā starp zaļām lapām karājās zeltainie citroni! Ziedi Villā Karlottā ir visos gada laikos: vasarā būs oleandru un rožu bagātība. Klusu čaloja strūklakas, kā visur Italijā, un ziedošajā kamēliju alejā pavasarīgi čivināja putni; citādi klusums un miers, jo tūristu maz šai gada laikā.

Tikai reizi nedēļā apmeklētājiem pieejama Punta Balbianello, kur atrodas Villa Arkonati (18. g. s.). Tā ir, varbūt, vispoētiskākā no visām Komo ezera villām — savā nemākslotajā skaistumā. Ap kolonnām vijas glicīnijas, no terasēm starp tumšajām, melancholiskajām cipresēm atklājas fantastiski skaisti skati uz zilo ezeru un kalniem. Ne velti šī vieta bijusi ļoti mīļa gleznotājam Beklinam, un pati villa arī liekas it kā izkāpusi no kādas viņa gleznas.

Apmēram 15 minūšu braucienā ar kuģīti no Belladžo ir nelielā Varennas pilsētiņa — ar veciem, laika zoba sagrauztiem namiem, neticami šauŗām ielām, vecu baznīciņu, kuŗa paceļas augstu pār ezeru. Še ir skaistā villa Monastero. Tajā atrodas gobelēni, vecas 15.—17. gadsimta mēbeles, brīnišķīgi lokgriezumi u.c. Venēcijas lustras grezno monumentālās marmora kāpnes. Pasakaini skaists ir dārzs, kuŗš stiepjas tālu gar pašu ezera krastu — brīžiem vienā līmenī ar ezeru; gar marmora balustrādi, kuŗa atdala dārzu no ezera, vijas glicīnijas, bet kājceliņa otrā pusē vietām stāva, kaila klints. Kā visur Italijas vasarnīcu dārzos, arī še ir terases, ēnas, čalo ūdens, ir palmas, ziedi; atkal un atkal ziedi visās krāsu gammās! Šai gadalaikā dominē kamēlijas. Var apbrīnot milzīgu 300 gadu vecu magnoliju. Un visur cipreses! To šeit ir tik daudz kā nekur citur. Pie kokiem karājas ne tikai citroni un apelsīni, bet pat lielie pampelmusi. Ziedi un augļi vienā gada laikā!

Komo ezerā ir tikai viena sala — Komačina (Isola Comacina). Pagājušajos gadsimtos še norisinājušās asiņainas cīņas (12. g.s. salā iebrauca vācu ķeizars Fridrichs Barbarossa). Tagad redzamas tikai seno apcietinājumu paliekas pavasara ziediem klātajā pļavā. Visur valda klusums un miers. Redzami tikai daži zvejnieki labojam savas laivas.

Belladžo ir neliela, gleznaina pilsētiņa. Tās galvenā iela ved gar ezera krastu; tur ir apstādījumi un soliņi. Daudzi nododas makšķerēšanas vai airēšanas sportam. Šauŗās sānieliņas visas ir kāpņveidīgas un ved arvien augstāk kalnā. Kādā no tām ir piemiņas plāksne ar Franča Lista attēlu un uzrakstu, ka šai namā dzīvojis slavenais komponists, viņa meita Kozima, vēlākā Richarda Vāgnera dzīvesbiedre.

Komo ezers ir saistīts ar nesenо politisko notikumu vēsturi. Kadenabijā katru gadu savu atvaļinājumu pavadīja Dr. Adenauers, un tāpēc vācu tūristi gandrīz visi grib redzēt viņa vasarnīcu... Bet villa ir tik ļoti apbūrta: skaidri redzēju to no savas Belladžo viesnīcas, bet kad aizbraucu uz Kadenabiju un uzmeklēju to (La Collina, via Roma Nr. 11), redzēju tikai aizslēgtus vārtus un augstus, kas pilnīgi noslēpa villu garāmgājēju acīm. To varot redzēt tikai no augšas, uzkāpjot augstāk kalnā.

Komo ezera krastos norisinājušies arī Benito Musolini traģēdijas. Kopā ar diviem franciem aizbraucu uz Dongo, kur duče apcietināts, bēgot uz Šveici. Kādu gabalu no Dongo pilsētiņas — Medzagrā, šauŗā ceļa malā — Protams, nav atļauts novietot piemiņas plāksni, bet Italijas valdība nav varējusi aizliegt Musolini mīļākās Klāras Petači piederīgiem uzstādīt krustu tai vietā, kur viņa mirusi kopā ar Musolini. Tur redzams neliels balta marmora krusts ar uzrakstu „Claretta Petacci" un viņas dzimšanas un miršanas datums. Ziedus uzlikt nav atļauts, bet Musolini cienītāji uzzīmējuši sarkanas rozes uz akmens sienas un lieliem dzelteniem burtiem uzrakstu, kuŗš iesākas ar vārdiem: „ A Duce requiem...

A. A.

LATVIJA

35. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 1. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 503 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet us vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $6.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Latviešа filmstudija Ņujorkā

Filmu cilvēki ir ļoti aizņemti, tādēļ nebija viegli sarunāt interviju ar latviešu filmu sabiedrību Ņujorkā. Kad piezvaniju pēc plkst. 10 rītā, direktors vēl nebija ieradies, bet īsi pirms pusdienu laika viņš jau bija aizgājis, lai atgrieztos tikai pēcpusdienā. Nācās atstāt savu tālruņa numuru un cerēt, ka direktoram atliks laika man piezvanīt...

Viktora Petraševica filmu studija atrodas Brodvejā, netālu no slavenā teātŗu rajona. Tā aizņem gandrīz visu nama ceturto stāvu. Veŗot durvis, pretim smaida meitene minisvārciņos; acīm var nomērīt un apbrīnot viņas kājiņas, kuŗas nekādā veidā nespēj apsegt īsie svārki. Aiz viņas pie galda sēž jauneklis ar sarkanu vaigu bārdu, bet normālu matu sakārtojumu. Laikam dzirdējis manu balsi, bet studijas direktors Viktors Petraševics nāk sasveicināties no tālākas istabas.

Viņa darba kabinetā redzami dažādi filmu novilkumi, uzņēmumi un grāmatas. Dienā V. Petraševics ir filmu uzņēmuma direktors, kas pašreiz nodarbina 8 personas, bet pēc darba laika tikai viens no strādniekiem, jo uzņēmums vēl nav tiktāl izveidojies, lai direktoram vairs nebūtu jāstrādā. Katras filmas uzņemšanai jāligst darbinieki un jāgatavo līgums, kas pēc filmas paveikšanas izbeidzas, bet jāieskaita arī sagatavošanās darbi.

Tikko beidzies ģenerālmēģinājums jaunajai krāsu filmai „Murgi spoku jūrmalā", kuŗas uzņemšana ilgs apmēram četras nedēļas, bet gatava izrādei filma būs tikai rudenī. No Hollivudas ieradies režisors Čaks Romeins, kas rakstījis arī scenāriju, bet mēģinājumi notiek jau kopš decembra.

Mākslinieciskais padomnieks šīs filmas uzņemšanai ir otrs latvietis — Jānis Annus, kam jārūpējas par dekorācijām, apgaismojumu un visu citu, kas filmai nepieciešams labam mākslinieciskajam sniegumam. Uzņemšanas studijā viņš uz dēļiem pie sienas salmus, lai skatītājam būtu iespaids, ka darbība notiek ar salmiem piekrautā šķūnī. Man šī salmu kārta liekas tik maza, ka tajā nevarētu pat atgulties, taču mākslinieciskais padomnieks paskaidro, ka cilvēka acs visu redz citādi nekā kamera, tādēļ aina, filmā uzņemta, izskatīšoties pēc šķūņa, tikai piesienot mazu kušķis jāpavelkot uz priekšu.

Divi vīri strādā pie kāpņu gatavošanas, kuŗām tikai trīs pakāpieni. Visu pakāpņu nevajagot, skatītājam tāpat būšot iespaids, ka aktieris stāvot uz normālām kāpnēm. Kad neticīgi kratu galvu, direktors ļauj paskatīties caur kameru: redzu tikai vienu kāpņu posmu... Kaktā pieslieta, atrodas gaŗa grozu pīnuma kaste — tā esot 200 gadu vecs zārks. Pie sienas savukārt pakārtas zirglietas, kaut pašu zirga nav. Visam jāizskatoties tā, kā bija vecajos laikos, jo skatītājs nedrīkst manīt, ka uzņemts tikai provizorisks atdarinājums. Pie citas sienas piesliets plāksnes cietuma atveids, kuŗas arī vajadzēšot filmā. Gaismu pieskaņošot spoku noskaņai.

Skaņu studijā var izolēt ārpuses troksņus un balansēt akustiku. Pie filmu reģisēšanas darba iepazīstos ar trešo latvieti — Elgu Petraševicu, kuŗa apskata uzņemtās filmu lentes un nevajadzīgo vai mazāk izdevušās vietas izgriež. Iegriežamies arī galdnieku darbnīcā, kuŗā pagatavo dažādas dekorācijas vai izdara labojumus studiju novietojumos.

Ieradušies arī tikko pieņemtā grimētāja, kuŗai darbs sāksies reizē ar filmēšanas uzsākšanu. Te direktoram jāpārrunā, kuŗā telpā grimēsies dāmas, kur novietos kungus, kur būs spoguļi un kur citi kostīmēšanās piederumi.

V. Petraševics gatavo 16 mm reklāmu filmas televīzijai un 35 mm kinofilmas. Darbs televīzijai atmaksājoties daudz labāk, jo ātri saņemama samaksa, mazāk laika vajadzīgs uzņemšanai un neprasa lielu budžetu. Budžets viņa lētākajai filmai bija 28.000, dārgākajai 250.000 dol., bet ja labi veicas, pēc 6 mēnešiem nauda ir atpakaļ. Savu studiju V. Petraševics iznomā arī citiem filmētājiem.

Dažreiz studiju apciemo arī prof. Augusts Annus, pavērojot sava dēla veikumu un dodot padomus vai norādījumus.

Pirms vairākiem gadiem V. Petraševics izrādīja latviešu dzīves chroniku. Par latvisko dzīvi viņš atceras, ka tas bijis sākums, kas ne visai labi izdevies.

Pārrunājam iespējas uzņemt kādu latviešu filmu. Tādas varot rasties, jo dažreiz no kādas filmas uzņemšanas atliekot pāris ruļļu ar filmām, tādēļ filmēšana nekā nemaksātu, izņemot pašu darbu. Komerciāli latviešu filmu uzņemšana tomēr nevarot atmaksāties. Šādas filmas varētu uzņemt par latviešu dzīvi, tēlojot pašu aktieriem.

Tālākajā sarunā noskaidrojas, ka kādai agrākai V. Petraševica filmai „Saplēstie svārciņi" bijuši samērā labi panākumi. Tās pirmizrāde notikusi Ņujorkas nēģeru rajonā Hārlemā, bet pašreiz to filmu izrāda Karolainā.

Vērojot jaunajā filmā nodarbinātās personas, liekas, ka filmu ļaudim, vismaz lielākajai daļai ir krietnas bārdas, bet ne gari mati. Meitenes gandrīz visas ir minisvārciņos, un varētu likties, ka šuvējai pietrūcis drānas. Visi tomēr ir sirsnīgi ļaudis, ar kuŗiem var parunāties un pajokoties.

V. Irbe

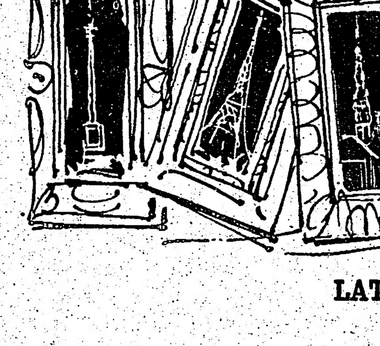

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

LATVJU MĀKSLA PASAULES FORUMĀ

(12. turpinājums)

Dižciltīgo sanāksmē 1560. gadā viņa un Gīza piekritēji sašķēlās. Sākās reliģisks pilsoņu kaŗš, kuŗā Koliņī visu laiku centās ieturēt mēru un cilvēcīgumu, kamēr Gīza vīri riskēja ar visu. Bet Koliņī, lai cik grūts bija viņa stāvoklis, lai cik zaudējumu cieta protestantu armija, izpelnījās pat nelaimes varoņa pievārdu — viņš palika uzticīgs saviem ticības brāļiem un turpināja cīņu ar cildenu cilvēcību. Pamazām kaŗa darbība apsika, Koliņī atgriezās galmā 1571. gadā un kļuva arvien draudzīgāks ar ķēniņu Šarlu IX. Lai atbrīvotos no Katrīnas ļaunās ietekmes, viņš ieteica ķēniņam doties kaŗa gājienā pret spāņu Flandriju ar apvienotu katoļu un protestantu armiju, kas abu ticīgo piederīgos saliedētu atkal vienā kopīgā nācijā. Šo armiju vadītu pats ķēniņš. Mediču Katrīnas un viņas sabiedrotā Gīzes grāfa politikā ietekme ar to saruktu un pagaistu. Bet tā nu Katrīna nevarēja pielaut. Viņa izgudroja pretcirtienu: Bērtuļa nakts slepkavības.

Bet kādēļ tad viņa bija nodomājusi izprecināt savu meitu tieši protestantam — Navaras ķēniņam Anrī? Vispirms jau tādēļ, lai izbeigtu meitas ārlaulības attieksmes ar jauno Gīzes grāfu, otrs — lai neļautu īstenoties protestantu vadoņu vēlmei sapreciināt protestantu Anrī ar protestanti Anglijas Elizabeti.

Neredzējušam Hūna gleznu Šarls IX apmeklē Koliņī, grūti teikt, ko autors tajā attēlojis. Viens ir skaidrs. Ne Koliņī apmeklē ķēniņu, bet ķēniņš apmeklē Koliņī. Tas varētu būt noticis tikai ārkārtējos apstākļos. Un tādi norisa.

1572. gada 17. augustā Navaras Anrī un Francijas ķēniņa māsa Margareta zelta tērpā Luvrā bija nosvinējuši kāzas. Kāzas ilga četras dienas. Šī protestanta un katolietes apvienošanās varēja solīt Francijai reliģisko kaŗu izbeigšanu un pārtapšanu vienā vienotā nācijā. Bet tas nebija pa prātam ultrākatoļiem.

22. augustā divi soļi no Luvra ievainoja Koliņī, protestantu vadoni un Anrī padomdevēju. Uzbrucējs bija šāvis no blakus nama loga, pēc tam aizbēdzis zirga mugurā. Nams piederēja Gīzes grāfam, Gīzes grāfam piederēja arī bēdzēja zirgs... Admirāli ievainoja, atšaujot viņa kreisās rokas rādītāju un skaŗot dilbā. Atentāts bija, tā sacīt, Gīzes grāfa „parakstīts".

Ķēniņš tai brīdī spēlējis savu plaukstu spēli — veco tenisu. Saņēmis ziņas par notikumu, viņš dusmās atmetis raķeti un izsaucies: „Vai tad man nekad nebūs miera?" — Ļaužu prāti bija satracināti līdz baltkvēlei.

Ķēniņš Šarls IX, mātes, abu brāļu, Anžujas un Alansonas hercogu pavadīts, pēcpusdienā ieradās pie ievainotā Koliņī un solījās uzbrucēju smagi sodīt, piedāvājot admirālim pārcelties drošībā uz Luvru. Koliņī atteicās.

Šo brīdi laikam Hūns arī būs ņēmis par pamatu savai gleznai.

Sestdienas, 23. augusta, vakarā Mediču Katrīna sasauca savā mītеklī slepenu sapulci... Viss pārējais zināms.

Svētdienas, Svētā Bērtuļa dienas, agrīnā rītā, pulksten 1.30, Sen-Žermēnas Lokserua baznīcas tornis iedimdējās... Tas bija briesmīgās asins pirts sākums. Gīzes grāfs bija saņēmis atļauju nogalināt Koliņī.

Vai visam tam bija tā notikt? Vai tas bija bijis neizbēgami? Nē. Tas varēja arī nenotikt. Vēlākais Francijas ķēniņš Anrī IV, tas pats, kuŗš nule kā bija apprecējis Margaretu, to pierādīja. „Parīze ir misas vērta!" viņš bija teicis. Viss varētu būt risinājies citādi, ja Šarls IX būtu ilgāk pakavējies pie ievainotā Koliņī... Bet tas Mediču Katrīnai nebija pa prātam. Viņa skubināja ķēniņu uz aiziešanu, lai nu ļaujot ievainotajam atgūties. Neizrunājušies, ķēniņš un viņa admirālis šķīrās uz neredzēšanos.

Anrī kāzās saradušies protestanti, kaŗā rūdīti vīri, par atentātu pret savu vadoni sašutuši līdz baltkvēlei. Namatēvi pārkāpuši elementārās viesmīlības likumu. Tie uzbrukuši viesim. Protestanti viļņo kā jūra vētrā. Atskan saucieni: atriebt! Mediču Katrīnu sagrābj bailes, kas kļūst jo pāniskākas, jo dziļāk viņa apzinas savu vainu. Bailes izraisa terroru, fanātismu, nežēlību. Tā izskaidrojama Bērtuļa nakts.

Bet Hūns savā lielajā darbā gribējis parādīt izlīguma iespējas, kas viņam pie viena radīja izdevību izvērst savu talantu tik plašā un krāsainā vēdeklī, ka, darbu pabeidzis, būtu pārsteidzis Parīzi. Taču līdzekļu trūkums, atpakaļ saucējas akadēmijas balss Pēterpilī un franču-vācu kaŗš tam neļāva notikt. Pabeigt darbu Pēterpilī viņš bez nepieciešamiem aksesuariem nevarēja. Tā darbs palika nepabeigts un pazuda.

Ļevs Tolstojs romānā Kaŗš un miers saka, ka neviens liels mākslas darbs nav veicams bez vienkāršības, labestības un patiesīguma. Hūns bija dabisks un vienkāršs, labestības caurstrāvots un nepielūdzams patiesīguma sargs. Tas izpaužas katrā viņa darbā, tas izpaužas arī viņa korespondencē. Piefantazēšanu vēsturiskos sižetos viņš atzina par godīga cilvēka un godīga mākslinieka necienīgu rīcību.

„Bet zīmēt vienīgi fantastiskas kompozicijas ēnu un gaismu skaisto plankumu dēļ es sev negribu atļaut". Tā viņš rakstīja akadēmijas konferencsekretāram no Parīzes 1870. gada 1. jūnijā. „Man liekas, lai radītu labu darbu, ir nepieciešams nodrošināties ar visu, kas to spēj veicināt. Ar vieglu roku ķeroties pie darba, uz labu iznākumu nav ko cerēt". Tā viņš bija rakstījis Tretjakovam no Lielvārdes 1875. gada septembŗa sākumā.

Šīs vienkāršās rindas pauž neatlaidīgu godīgumu un godīgu neatlaidību. Nekā pavirša, nekā pa roku galam. Jo māksla Hūnam ir bezgalīga atklāsme. Viņš ieliek sevi darbā visu, un no šī darba izkūņojas viņa dvēsele, dziļākais un patiesākais pats. Māksla Hūnam ir vairāk nekā darbs, vairāk nekā amats. Māksla Hūnam ir aicinājums un mūža piepildījums. Radīšana. Patiesā krāšņums.

Pablo Pikaso kādreiz teicis, ka māksla esot meli, kas liek saprast patiesību. Hūnam māksla ir pati redzamā patiesība, kas liek saprast neredzamo, iekšējo patiesību. Kad Žoržam Brakam vaicāja, kādēļ viņš kropļo savus tēlus, viņš atbildēja: „Man nav jākropļo, es tikai darinu kaut ko no nekā". Tā ir lepna valoda. Bet Dievs vien rada ex nihilo, — no nekā. Cilvēks, mākslinieks spēj tikai jau esošo vai bijušo „komentēt", ļaunākā gadījumā saskaldīt, sacirst, sagriezt veselo daļās un tās savienot par jaunu pretdabiskā veidā, liekot à la Pikaso degunu auss vietā un pārsviežot abas acis sejas vienā pusē.

Tādām tendencēm Hūns un viņa laikmets bija svešs. Hūns palika uzticīgs Dieva radībai un ar savu mākslu vēlējās padziļināt cilvēka jūtību, ne to deformēt.

NO MADLIENAS DRAUDZES LĪDZ TILERIJU PILIJ

Bet mēs no Kārļa Hūna vēl negribētu šķirties. Mums gribētos ielūkoties viņā dziļāk un intimāk, jo viņš ir Latvijas mākslas izstādes Parīzē vēstītājs un priekštecis!

No viņa ziņojumiem akadēmijas padomei gūstam diezgan precīzu ainu par viņa dzīvi, darbu, interesēm.

(Turpinājums sekos)

Jānis Norvilis

Viestura ko...

Viru koŗa Viestura gadskārtējā koncerta (20. aprīlī Toronto) programmā bija uzņemtas visas četras ASV latviešu 4. vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā paredzētās viru koŗa dziesmas, ar ko viesturieši apliecināja savus augsti vērtējamo morālisko stāju kopdarbībai un ticību dziesmu svētku nozīmei. Šīs dziesmas nepavisam nav no vieglajām. Koncerta otra idejiskā vērtība parādījās piecu dziesmu pirmatskaņojumos, tā sekmējot un rosinot jaunradi. Diriģēja Viestura visu 3 nodaļu diriģenti — Jānis Baruš, Imants Sakss un Viktors Rundāns. Tas viss pacēla viesturiešu koncertu pāri parastajam.

Uzņēmumā pa kreisi: Viru koŗa Viestura ... komponists un diriģents Imants Sakss ... diriģents Jānis Baruš no Toronto un di... mumā pa labi: korists Kārlis Jaunzemis, ka... vistālāko ceļu, braukdams no Niagaras, ...

(6. turpinājums)

Jānis Norvilis

Viestura koncerts Toronto

Vīru koŗa Viesturs gadskārtējā koncerta (20. aprīlī Toronto) programmā bija uzņemtas visas četras ASV latviešu 4. vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā paredzētās vīru koŗa dziesmas, ar ko viesturieši apliecināja savu augsti vērtējamo morālisko stāju kopdarbībai un ticību dziesmu svētku nozīmei. Šīs dziesmas nepavisam nav no vieglajām. Koncerta otra idejiskā vērtība parādījās piecu dziesmu pirmatskaņojumos, tā sekmējot un rosinot jaunradi. Diriģēja Viestura visu 3 nodaļu diriģenti — Jānis Barušs, Imants Sakss un Viktors Rundāns. Tas viss pacēla viesturiešu koncertu pāri parastajam.

„Kur māju ceļ, tur arī skaidas lec." — Par dažu skaidu novākšanu tad te kādi vārdi. Koncertu traucēja toņa dažreiz pat ilgstoša uzdošana pie klavierēm pirms katras dziesmas. It sevišķi viens no diriģentiem toņa uzdošanā klavierēm „uzbruka" jo sevišķi nikni. Vai bija pareizi programmu sākt ar liriskām dziesmām? Koristi un klausītāji koncerta sākumā zināmā mērā vēl ir rezervēti. Teodors Reiters kādā diriģentu sanāksmē Rīgā ieteica vecu veco pārbaudīto schēmu: pirmajā daļā dot nopietnās, spēcīga rakstura dziesmas, otrā daļā — liriskās, bet trešajā — jautrākās.

Liekas, šī ieteikuma neievērošana arī bija pamatā zināmai nervozitātei, ievedot nevajadzīgā drāmatismā pat tādu lirikķi, kāds ir diriģents Viktors Rundāns. Kaut koncerts sākās ar spožu, drāmatiski skaļu akordu (diriģentam Jāņa Ciruļa rakstīto forte pārvēršot fortissimo), tas klausītāju rezervēšanos nespēja lauzt. To, droši vien, sajuta arī diriģents, un tā „Ave Maria" komponista norādījums dziedāt mierīgi, dziedoši (kas aizvestu svētsvinībā) novirzījās.

Šis nemiers nebija izzudis vēl arī Jāzepa Vītola dziesmā „Mežezers", kaut teksts tieši runā par niedrāja snaudu, mežezera mierīgumu. Zaudējumos bija jānoraksta arī manas dziesmas „Vasara" priekšnesums, kurā tieši nemiers, kontrasti (kaut klusināti) ir nepieciešami, bet bija iestājies atslābums. Bruno Skultes „Dainu zeme" guva skanīgu izpildījumu, un to vajadzēja atkārtot. Esmu pārliecināts, ka citādā grupējumā šo pašu dziesmu interpretācija būtu gluži citāda, jo koris diriģenta prasības veica bez ierunām.

Diriģenta Jāņa Baruša uzdevumos ir viesturiešu kodola veidošana. Korim ir skaists, labs tembrs klusinātajos posmos, bet stiprajos dažbrīd var vēlēties lielāku segumu, labskaņu. Katram dziedātājam ir savas balss klusuma un skaļuma robežas, kuras pārsniedzot, zūd skaņas vērtība. Ja koŗa fortissimo būtu reducēts, priekšnesums būtu ieguvis gan intonācijā, gan toņa kvalitātē. Viktora Baštika dziesmā „Latvijai", Alfrēda Kalniņa „Kas tie tādi spēka vīri", Jāzepa Vītola „Krīvu krīvs", Valdemāra Ozoliņa jaundarbā „Iebrukums naktī" ir augstas prasības pēc drāmatisma. Barušam tā netrūkst, bet, manuprāt, līdzenāks, vienmērīgāks teikumu veidojums būtu devis lielāku mērķtiecību tā izaugšanai, sasniegšanai. Skaisti skanēja Helmera Pavasara dziesmas „Barka ar sienu" klusinātā sākuma daļa. Barušs spēj iedegties, aizrauties un aizraut līdz arī kori, ir pats dziedātājs resp. var būt savu koristu balss skolotājs, viņa žests ir skaidrs. No viņa tad arī var prasīt vairāk nekā no citiem, jo no viņa arī iespējams to sagaidīt.

Daudz darba bija pielikts, lai pienācīgi iestudētu mūzikālo pasūtinājumu Valdemāram Ozoliņam — „Iebrukums naktī" ar Edmunda Zirnīša tekstu, kas veltīts 1954. gada nemieriem deportēto nometnē Kingirā. Partitūras neredzējis, neuzdrīkstos spriest par to sīkāk. Še Ozoliņš bija situēts drāmatiskā vidē, kaut man arvien licies, ka zoliņa stiprā puse ir lirika.

Koncerta pēdējā daļa bija veltīta tautas dziesmām. Reizē ar tām atplauka arī koŗa labskaņa un iejūsma. Jāņa Kalniņa dziesmu „Arājiņi, ecētāji" skaisti dziedāja gan koris, gan solists Andis Cers, un klausītāji prasīja to atkārtot. Arī nākošo dziesmu — Jēkaba Poruka sabalsojumu „Aijā žūžū" nācās atkārtot. Otru pantu gan dziedāja tik skaļi, ka ne vien bērns, bet pat pieaugušais trūktos kājās. Pats sabalsojums par izraibinātu, ko jau nopratis pats Poruks, piezīmējot, ka dziesmu var dziedāt arī ar daudz mazāk sabalsojuma variantiem.

Tad uz skatuves parādījās Imants Sakss. Viņš raksta interesantas recenzijas, viņš ir ļoti labs pavadītājs (ko apliecināja arī šai vakarā Ozoliņa darbā „Iebrukums naktī"), viņš ir komponists un arī diriģents, un par to še gribētos kaut ko teikt.

Šim koncertam Sakss bija devis pirmatskaņojumam četrus tautas dziesmu (?) sabalsojumus. Ja „Svilpj irbīte eglājā" un „Izauga ieviņa" ir patiešām skaistas tautas dziesmu meldijas, tad „Kur saulīte kavējiesi" meldija ir ļoti tuvu zinģei, kuŗu es puikas dienās dziedāju ar vārdiem „Cūkas ganot, Matīsiņam dziedāt vis negribējās". — Dziesma „Tādi vīri" savukārt atgādināja kādu latviešu sētā ieklīdušu polku (vai polu, vācu — kas to lai pasaka). Savā dziesmu harmonizējā apdarē Sakss, liekas, meklē savu svaigu valodu. Ja patiešām šī cīņa ir pieteikta, tad apsveicu! Žēl, ka sabalsojumi ir strupi — viens katrai meldijai, ar iznēmumu dziesmai „Izauga ieviņa" — divi varianti. Šī tad arī ir visskaistākā, vīru koŗu diriģentiem vērā liekama. Tā ir viegli iemācāma, dziedāt, skanīga, pateicīga. Viens sabalsojums likās pārāk maz „Svilpj irbīte eglājā" meldijai. Senāk tautas dziesmas teicēja prata variēt gan balss tembru, gan dot teksta raksturojumu, ienesot arī pat meldijas variantus. Četrbalsīgs sabalsojums, dziedot, tas viss tiek ierobežots. Dziesmā „Tādi vīri" turpretim ar vienu variantu pilnam pietiek, jo teksts dots vienbalsīgi, tikai ar tā atkārtojumu ievesta veikošā balss (šoreiz ar tekstu), kā arī skaists dzērājpulkas uzgavilējums pirmajos basos, lai četrbalsīgā parādītos tikai piedziedājuma beigās.

Kā diriģents Sakss var likties problēmatisks, kaut viņa roku vēzieni ir stingra ritma pilni. Man senās dienās Rīgā koklētājs Korāts uzdāvināja koklī, ar cirvi cirstu, šķautnainu, bet ar īpatu, labu skaņu. Tā arī diriģents Sakss komponista Sakša sabalsojumos tieši bija vietā un, varbūt, pat nepārspējams tā nodomu paudējs, ko liecināja klausītāju brāzmainie aplausi.

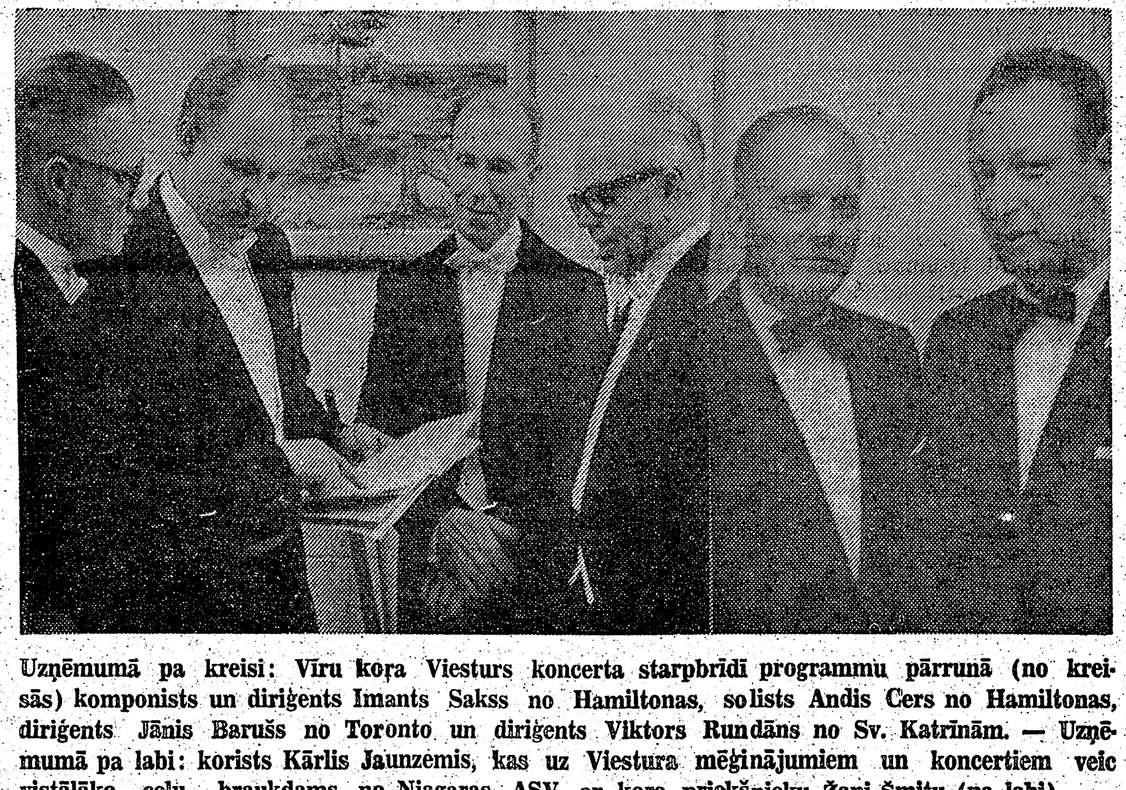

Uzņēmumā pa kreisi: Vīru koŗa Viesturs koncerta starpbrīdī programmu pārrunā (no kreisās) komponists un diriģents Imants Sakss no Hamiltonas, solists Andis Cers no Hamiltonas, diriģents Jānis Barušs no Toronto un diriģents Viktors Rundāns no Sv. Katrīnām. — Uzņēmumā pa labi: koristis Kārlis Jaunzemis, kas uz Viestura mēģinājumiem un koncertiem veic vistālāko ceļu, braukdams no Niagaras, ASV, ar koŗa priekšnieku Žani Šmitu (pa labi). Foto: J. Ligers

Marija Urnežus

SUNĪTIM

Kaut es tā spētu
iepriecināt
visus nelaimīgos,
kā tu iepriecini mani
ar kluso līdzdalību,
kad stāstu tev savas bēdas.
Tavas astes draudzīgās vēdas
nekad mani nepievīla
kā mainīgā mīla
augstākā pasaulē,
bieži kas nokāpj
zemāk par dzīvnieka
aklajām tieksmēm.
Ko cilvēks saminis kājām,
tu atjauno ticību labajam.
Tavas vērīgās, maigās
zeltbrūnās acis
nespēj izstarot ļaunu.
Cilvēka krišanas kaunu
es saredzu dziļāk
caur tevi,
caur tavu neizmērojamo
uzticību,
cilvēka trūkumu
dziedinošo
izlīdzinājumu.

KULTŪRAS CHRONIKA

Rīgā 8. aprīlī 72 gadu vecumā miris dzejnieks un drāmatiķis Valdis Grēviņš. Viņa dzejoļi iznāca divās grāmatās 1923. un 1933. gadā, paužot sirsnīgu lirismu un rezignāciju. Valža Grēviņa teksts ir arī „Gestas Berlinga" dziesmai par trako kavalieru gadu. Ar Dr. Orientācija vārdu Grēviņš publicēja satiras, feļetonus un humoristiskus dzejoļus, sevišķi Saeimas laikā. Viņš pats bijis Satversmes sapulces deputāts un kādu laiku arī Rīgas pilsētas domnieks. Okupācijas režīmā Grēviņš darbojās visvairāk, tulkodams literārus darbus, bet reti publicējot pa dzejolim. Viņš bija arī vairākus gadus izsūtījumā.

Latvijas vēstures serijas ietvaros Zviedrijā apgāds Daugava izdevumā iznākusi prof. A. Aizsilnieka „Latvijas saimniecības vēsture" par laiku no 1914. — 1945. gadam. Grāmatai 983 lappuses, tā iedalīta 6 nodaļās: Saimniecība kaŗa krustugunīs; Saimniecības jaunuzbūve; Saimnieciskais uzplaukums; Cīņa ar saimniecisko depresiju; Tautas saimniecības pārkārtojums un Latvijas saimniecības ārdīšana.

Visvairāk pieprasītā latviešu grāmata brīvajā pasaulē ir Latviešu nacionālā fonda Zviedrijā izdotā „Latvia — Country and People". Apvienoto nāciju delegācijām tā nosūtīta 180 eksemplāros, to pieprasījušas arī daudzas ASV bibliotēkas. Fonds par šo izdevumu saņēmis vēstules no Austrālijas, Kanadas, Maltas, Kambodžas, ASV u. c. delegācijām, arī no sabiedrības un valdības pārstāvjiem Vācijā un Zviedrijā.

Elmārs Caune

Neaizmirstams veltījums Latvijai

ANSA TIPĀNA UN VIJAS VĒTRAS DZEJAS UN DEJAS VAKARS HOLIVUDĀ

Rietumholivudas Parka zālē 20. aprīlī bija iespēja noklausīties un noskatīties tāda rakstura programmu, kādu savā mūžā vēl nebiju redzējis. Pazīstamais režisors un aktieris Ansis Tipāns, pieaicinājis talkā izcilo dejotāju Viju Vētru, sniedza vairāk nekā divu stundu gaŗu programmu, savijot kopā dzeju un deju, veltītu dzimtenei — Latvijas neatkarības pasludināšanas 50. gadskārtā. Šī eksperimentālā vakara viengabalainību Tipāns galvenokārt panāca ar trešā parneŗa netiešu klātieni: ikviena šai vakarā skandētā vārsma bija dzejnieka Andreja Eglīša rakstīta.

Tipāns programmu bija iedalījis trīs daļās ar prologu un epilogu. Pirmā daļa rādīja Latviju mierā un skaistumā. Mirdzošā daiļumā atplauka visai bieži necildinātais Andreja Eglīša lirika talants. Ar tā palīdzību Tipānam izdevās uzburt ikvienam klausītājam atmiņā dzimteni — kā smaržojošu vasaras dienu ar rītu un vakaru gan Latgalē, gan citos novados. Bija patīkami dzirdēt panteiskās Eglīša Dieva izjūtas, kuŗas ieskanējās gandrīz ikvienā dzejolī, bet jo īpaši „Lielais Dievs" un „Kad sēkla zemi uzmeklē". Kopš Friča Bārdas laika dabu un Dievu tādā vienībā nav izjutis neviens cits latviešu dzejnieks.

Pirmo daļu attiecīgi ornamentēja trīs Vijas Vētras dejas ar T. Ķeniņa, A. Šturma un B. Skultes mūziku. Publikai sevišķi patika deja „Ganos", kuŗā Vētra rādīja sevi kā līksmu un draisku meiteni, lietojot choreografijā izteikti latviskus dejas soļus. Augstvērtīgs bija kopsniegums dzejolī „Es gribu ziedēt", kuŗu skandēja Tipāns, bet Vētra, dejojot līdz, arī dejas nesapratējam atvēra acis un saprast, ko visu dabā un sirdī var parādīt ar roku un ķermeņa kustībām.

Otra daļa, kas apzīmēta par „Posta vētrām", bija 11 Eglīša dzejoļu un 3 Vētras raksturdejas, kuŗas, tāpat kā iepriekšējās un sekojošās, bija pašas dejotājas choreografētas. Še Eglīša dzeja bija dinamiska, saucēja, kliedzēja, izmisuma pilna, piebārstīta bībeliskiem salīdzinājumiem. Iespaids bija monumentāls un dziļš. Aplausi, kas pirmajā daļā iedimdējās pēc katra dzejoļa, apklusa. Klausītāji jutās it kā kaŗa laukā, it kā Dieva namā. Bez mūsu komponistu oriģinālmūzikas še loma piekrita starp dzejoļiem ietilpinātajiem skaņu un gaismu efektiem, parādot dzimtenes un pašu dzīves neaizmirstamu traģēdiju. Vētra savukārt sevi apliecināja par labu choreografi, rādot sāpes kaŗa laukā, sabumbotajās pilsētās un kapsētās.

Pēc starpbrīža sekoja trešā daļa — „Trimdā". Atkal suverēni skanēja Andreja Eglīša dzeja, kuŗā katrā vārdā varēja just, ka ikviena asins lāse dzejniekā sāp par zaudēto dzimteni. Vētra sniedza divas dejas pēc Jāzepa Vītola un Arnolda Šturma mūzikas, izteiksmīgi attēlojot trimdas sākuma posma izjūtas. Eglīša dzeja vairāk aizveda Baltijas jūras krastā nekā Vācijas bēgļu nometnēs, jo pēc kaŗa dzīve dzejnieku pašu noveda Zviedrijā. Neaizmirstams atkal bija Tipāna un Vētras kopīgais epilogs: Mūžīgi mūžos. To pabeidza mūzika vīru korim un orķestrim.

Ikvienu klausītāju bija pārņēmušas savādas izjūtas. Atrautās brūces vairs nesāpēja, drīzāk pacilāja. Redzētais, dzirdētais un pārdzīvotais ikvienā sirdī aizdedza sveci uz dzimtenes altāŗa; sveci, kuŗa nedegs stundām, bet mēnešiem. Bija ne tikai mākslinieciskais, bet arī nacionālais un reliģiskais pārdzīvojums. Visu to Tipāns panāca, atmetot dekorācijas un citus efektus, paturot vienīgi mūziku, gaismas un skaņas. Vētrai, protams, pie visa palīdzēja vienkāršie, bet iespaidīgie kostīmi. Liels palīgs Tipānam un Vētrai bija Spodra Zaļuma—Tipāna, veikli mainot gaismas un skaņu pavadījumus.

Mājās pārnākušam, bija jādomā arī par to, vai nodarītu kādam pāri, ja Andreju Eglīti apzīmētu par latviešu tautas visu laiku lielāko dzejnieku. Lielā tautā dzimušu, viņu tagad jau rotātu Nobela prēmijas laureāta gods. Ansis Tipāns ar šo vakaru atkal pierādīja, ka pieder pie latviešu skatuves Olimpa, bet Vija Vētra bez visa cita sevi parādīja kā krietnu choreografi. Pateicoties šo trīs lielo mākslinieku sadarbībai, uzveduma jeb koncerta — var apzīmēt, kā katram labāk patīk, — eksperiments kļuva par tīras mākslas uzvaru. Tas rādāms visur un visiem. Lielais Meistars reiz teica: „Kam ir ausis dzirdēt, tas lai dzird!" Jācer, ka ikviens, kam tēvzeme un mūsu pagātne mīļa, nepaliks šo uzvedumu neredzējis.

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(6. turpinājums)

— Bubulīt! — Ilga no savas istabas sauca vīram, kuŗa guļamais kambaris bija iekārtots blakustelpā. — Bubulīt, vai tu mani dzirdi?

— Jā? — Vincenta Griezes balss vēl bija samiegojusies; iepriekšējā vakarā viņš bija vēlu strādājis, uzposdams māju viesībām. Ilga nelaimīgā kārtā bija dabūjusi sāpi labās rokas delnas locītavā un bija jāsaudzē; labi vēl, ka viņa varēja visu pati pārraudzīt un vīram pastāstīt un norādīt, kas un kā darāms. — Jā, mīlulīt?

— Bubulīt, tu mani varētu palutināt . . .

— Kādā veidā, mīlulīt? Kāda tev roka?

— Šai dienai par godu, tu man varētu brokastis pienest pie gultas.

— Protams, mīlulīt . . .

Bija dzirdams, ka Grieze nostenēdamies pārlaida kājas pār gultas malu, uz grīdas noduņēja kaili papēži, nošvīkstēja rīta mēteļa drāna, un tūlīt pēc tam durvīs parādījās Vincenta Griezes staltais stāvs tumši sarkanajā, no spožas, gludas drānas darinātajā mētelī. To saturēja gaŗa, sarkanas virves vīta josta, kuŗas galus noslēdza tādas pašas krāsas bārkšķu puškis.

— Labrīt, mīlulīt. Vai roka labāka? — Vincenta balsī bija rūpes.

— Daudz labāka . . . Vēl sāp, bet daudz, daudz labāka!

Ilga rādīja, cik veikli jau to var locīt, bet tikko sāka darbināt, tā viņas sejā parādījās sāpīgi vaibsti. Viņa mēģinājumu pārtrauca.

— Neizliecies, mīlulīt, — Vincents Grieze piegāja pie sievas, atbīdīja tai no pieres pāris matu cirtu un uzspieda tur skūpstu. — Kāpēc neatzīsties? Manā priekšā tev nav jāliekuļo. Es nepiederu pie tiem vīriem, kas slimas sievas necieš. Es zinu, kā ir, kad sāp. Necenties bez vajadzības būt varone.

— Cik tu labs, Bubulīt . . .

Ilga ar veselo roku satvēra vīra plaukstu un pievilka sev pie lūpām.

— Vai tev vakar izdevās pagrabu vēlreiz izmazgāt? Man žēl, ka nekā tev nespēju palīdzēt . . . Tāds kauns, ka tev vienam viss jādara. Un tie visi būtu bijuši sieviešu darbi!

— Lai tas paliek, — Vincents Grieze juta siltu kamolu veļamies uz sirds pusi. — Par to vārdus netērēsim. Ja es būtu slims, tu nerīkotos citādi. Tu darītu manus darbus. Tāpēc jau mēs esam vīrs un sieva. Priekos un bēdās vienoti. Ko tu vēlies? Bēkonu, olu, grauzdētu baltmaizi?

— Bubulīt, ja tas tevi neapgrūtinātu . . . Bet nē, lai paliek!

Bubulītis palika durvīs stāvot.

— Kāpēc neizrunā līdz galam? Kafija — un ko tu vēl labprāt . . . ? Es skaidri redzu, ka tev vēl ir kāda vēlēšanās, bet nevajadzīgā smalkjūtībā to mēģini slēpt!

Ilga nolaida acu plakstus.

— Ja tu man sagatavotu suleni . . . Vislabāk, ja izspiestu tā sulu glāzē . . .

— Tāds sīkums!

Kad Grieze bija aizgājis uz virtuvi sagatavot brokastu, Ilga piecēlās, spoguļa priekšā sakārtoja matus un uzzieda mazliet lūpu krāsas. Saule mēģināja pa plastikas aizkaru spraugām ielauzties istabā, bet spraugas bija šauras. Ilga abām rokām satvēra saiti un aizkarus uzvilka augšā. Visa istaba kļuva gaiša kā skatuve.

Virtuvē bija dzirdama cūkgaļas švirkstēšana un Vincenta dudināšana. Ja Vincents kaut ko vienatnē strādāja, tam bija muļķīgs ieradums mēģināt dziedāt, kaut arī nevienu meldiju nespēja noturēt.

Ilga vēl mirkli uzturējās augstā spoguļa priekšā. Viņa bija tērpusies Vincenta dāvinātajā, gaŗajā un zilajā, bet ļoti caurspīdīgajā naktskreklā. Viņa mazliet pagrozījās un sevi novērtēja. Saules stari krita tā, ka viņa spogulī labi varēja saskatīt sava auguma kontūras.

Jauki. Viņa varēja būt ar sevi apmierināta. Tās augums vēl vienmēr bija nevainojams — ne tāds kā Monikai. Protams, arī Monikai nebija nekādas vainas, bet ja viņas tagad stāvētu blakus, nebija šaubu, kuŗai tiktu pirmā vieta.

Virtuvē atskanēja tvaika svilpes gaudojums — ūdens tējas katlā bija uzvārījies. Drīz vajadzēja ierasties Vincentam ar brokastīm. Ilga labpatikā izstaipījās un, acīm noglāstījusi jaunās, spodrās mēbeles, pārgalvīgā priekā ielēca atpakaļ gultā. Atsperes bija jaunas un spraigas un tvirto sievietes ķermeni viegli pasvieda atpakaļ gaisā. Šai brīdī atskanēja Vincenta tupeļu švīkstoņa, un Ilga steigšus parāvās zem segas, labo roku uzmanīgi novietojot uz liekā spilvena, kas bija novietots gareniski blakus tās ķermenim.

— Te, mīlulīt! — Vincents Grieze uz baltmetalla paplātes bija sakārtojis visus Ilgas pasūtinājumus: glāzi augļu sulas, saceptu, skraukšķīgu bēkonu, vieglā brūnumā grauzdētu, medaini dzeltenu ar sviestu apziestu baltmaizes riku, kafiju, abās pusēs apceptu olu. Uz paplātes vēl gulēja balts autiņš, cukura trauks un krējuma krūzīte.

— Vincīt? Zini? Tu esi paraugvīrs. Bubulīt! Paldies. Jau gadiem tā neesmu lutināta. . . .

Rūpīgi sargādamās ar labo roku kaut kam pieskarties, Ilga uzmanīgi piecēlās pussēdus. Vincents Grieze paplāti novietoja sievai klēpī.

— Negribi, lai tev palīdzu? — Sievas uzslava Griezi bija saviļņojusi. — Tev ar kreiso roku vien nebūs viegli.

— Ja tu sagrieztu bēkonu. . . . — Ilga piekāpās. Citu jau es pati. Kāpēc tu no sulas neizlasīji sēklas? Tās traucē. . . .

(Turpinājums sekos)

Lielam mērķim arī lielāka atsaucība

LNAK LATVIJAS DIBINĀŠANAS 50 GADU ATCERES FONDĀ IENĀKUŠI JAU VAIRĀK NEKĀ 5000 DOLARU. J. BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA TORONTO DEVUSI LĪDZ ŠIM LIELĀKO ATSEVIŠĶO ZIEDOJUMU KANADĀ 1000 DOLARU

Pagājušajā gadā aizvadījām Kanadas konfederācijas 100 gadu jubileju, kuŗa visās pilsētās un apdzīvotajās vietās iezīmējās ar īpašiem sarīkojumiem un pacilātību, bet arī tīri praktiski ar kādu lielāku kopīgu veikumu, kas nākošajām paaudzēm liecinās par šo vēsturisko gadu. Ja kaŗa vētras un politiskie notikumi nebūtu pārtraukuši Latvijas un pārējo Baltijas valstu strauji plaukstošo neatkarības laiku, tad tikpat skaistu jubileju šogad arī mēs varētu atzīmēt savā zemē, atskatoties uz Latvijas dibināšanas 50 gadiem. Bet vēsturiskie notikumi — lielvalstu politiskās machinācijas un tuvredzība atstāja Baltijas valstis Pad. savienības „paradīzē", kur īstā brīvība ir važās kalta un tautas pakļautas fiziskai un garīgai iznīcināšanai pārkrievināšanas procesā. Tādēļ svešumā atzīmējamai jubilejai ir cita nozīme un cits raksturs, ko prasa mūsu nacionālā pašapziņa par savas kultūras un tautas dzīvā spēka saglabāšanu, kā arī valsts brīvības atjaunošanu.

Šādā virzienā domājušas un rīkojušās mūsu centrālās un lokālās organizācijas dažādajās trimdas zemēs. Arī LNAK izstrādājusi plašu programmu Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres atzīmēšanai, par galveno mērķi izvirzot iespējami plašāko informācijas darbu Latvijas un latviešu vārda popularizēšanai, pašreizējā stāvokļa pareizai izgaismošanai un jaunu draugu rašanai, lai sekmētu mūsu nacionālo cīņu par brīvību. To var panākt ar iespaidīgiem sarīkojumiem pašu spēka stiprināšanai un cittautiešu informēšanai un piesaistīšanai. To sekmēs arī labi sagatavoti informācijas izdevumi, plašāki raksti kanadiešu preses izdevumos, radio un televīzijas raidījumi. Mūsu nākotnes veidotāja būs latviskā jaunatne, tādēļ Latvijas dibināšanas 50. gadskārta būs izsludināta par jaunatnes gadu. Pašreizējais laikmets ir izšķirošs mūsu tautas un valsts nākotnei, tādēļ Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē pulcināmi visi iespējamie spēki, lai ar darbiem liecinātu, ka esam godam veikuši savu pienākumu, tāpat kā no paaudzes uz paaudzi to darījuši mūsu senči un brīvības cīnītāji ar ieročiem rokās.

Mēs arī zinām, ka it sevišķi mūsu dienās nacionālie uzdevumi un idejas prasa ne tikai nesavtīgus darba darītājus, bet gandrīz viss atkarīgs arī no līdzekļiem. Mērķtiecīgi aktīvs darbs un devīga sirds ir mūsu panākumu galvenā atslēga, vēl vairāk tas ir ikviena nacionāli apzinīga latvieša pienākums, kurš jo sevišķi ievērojams Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerē. Tādēļ pie LNAK arī nodibināts īpašs Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres fonds, kuŗa aicinājumus lielajam mērķim ziedot līdzekļus saņēmuši, vai arī dzirdējuši visi Kanadā dzīvojošie latvieši un latviešu organizācijas. Ka šis aicinājums atradis dzirdīgas ausis un devīgas sirdis, liecina fakts, ka fonds jau saņēmis ziedojumos vairāk nekā 5000 dol. Lielāko ziedojumu — 1000 dol. fondam nodevusi J. Benjamiņa filmu laboratorija, kas ir vispār līdz šim lielākais atsevišķa tautieša vai firmas ziedojums Kanadā. No iepriekšējā gada Latvijas valstssvētku rīcības komitejas Toronto saņemti 325 dol., no Sv. Andreja draudzes 232 dol., no Sv. Jāņa draudzes 209 dol., bet pa 100 dol. saņemti no O. Perro, Ineses un Valtera Ziediņa, E. Lejiņa, J. A. Kleķera un K. Lapiņa. Pa 50 dol. ziedojuši archibīskaps A. Lūsis, J. Petzalis, J. Cincis, A. Lauks, G. Korulis, Austrumu ev.-lut. draudze Toronto, Latviešu apdrošināšanas aģentūru savienība u.c. Ievērojams skaits tautiešu un atsevišķas organizācijas ziedojušas 10—30 dol. Sevišķi izceļama veco ļaužu atsaucība. Kaut daudzi no viņiem pārtiek vienīgi no nelielajām vecuma pensijām, tie tomēr atraduši par iespējamu ar savu ārtavu atbalstīt Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri.

Kā mūsu laikraksta līdzstrādniekam izteicās LNAK valdes pr-dis J. Niedra, līdz šim vislielāko atsaucību izrādījuši tieši mūsu vecākās un vidējās paaudzes pārstāvji, kā arī vairākas draudzes un organizācijas, saimnieciskie un profesionālie pasākumi. Pārsteidzoši maza, pat niecīga atsaucība līdz šim bijusi no jaunās paaudzes puses, kas beigusi vietējās augstskolas un veic materiāli daudz labāk atlīdzinātu darbu nekā caurmēra latvieši. Kā izteicās J. Niedra, vāja atsaucība līdz šim bijusi arī no akadēmiski profesionālajiem pasākumiem. Lielāku atsaucību varētu gaidīt, piemēram, no latviešu ārstiem, zobārstiem un līdzīgu profesiju pārstāvjiem, kuŗu materiālais stāvoklis uzskatāms par labu un stabilu.

Galvenie ziedojumi nāk no Toronto un citiem lielākajiem latviešu centriem, bet ne mazāk atsaucīgi ir arī ziedotāji attālākās vietās, piemēram, Britu Kolumbijā, Ņufaundlendā, Edmontonā, Red Dīrā u.c. LNAK izsūtījusi ap 6000 aicinājumu uz zināmajām adresēm, tie vairākkārt publicēti arī latviešu laikrakstos, norādot, ka neatkarīgi no individuālo aicinājumu saņemšanas visi ziedojumi ir vienādi nozīmīgi un sūtāmi uz adresi: Latvian National Federation in Canada. P. O. Box 285., Terminal A, Toronto 1, Ont.; vai arī — Latvian House, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Šis ir Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres gads, kuŗa galvenā aktīvitāte un sarīkojumu kulminācija plānota tieši novembrī, Latvijas valstssvētku svinību laikā. Tādēļ līdzekļu vākšana atceres fondam turpināsies visu gadu, tā dodot iespēju ikvienam latvietim ziedot savu ārtavu izdevīgākajā laikā. Līdzekļu vākšanu uzsāka jau martā, un tā ir apvienota ar gadskārtējo līdzekļu vākšanu Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam un LNAK pasākumu vajadzībām.

Jo lielāka būs ziedotāju atsaucība, jo lielāki būs arī iecerētā darba panākumi. Viens no iespaidīgākajiem pasākumiem, kas, paredzams, dos arī visplašāko publicitāti kā laikrakstos, tā arī radio un televīzijā, ir Ontario mūzeja Toronto uzņemšanās rīkot latviešu etnografisko un lietiskās mākslas izstādi, kuŗu atklās 15. novembrī un turpināsies 3 nedēļas. Šai sakarā paredzēts mūzejam dāvināt etnografiski pareizus latviešu tautas tērpus, kuŗi mūzejā būs skatāmi pastāvīgi. Latviešu namā Toronto savukārt iekārtos plašu tēlotājmākslas izstādi mūsu mākslas popularizēšanai. Svinīgais Latvijas valstssvētku akts paredzēts plašajā Maseja hallē ar iespaidīgu latviešu kopkoŗu un simfoniskā orķestra piedalīšanos. Svinību laikā arī paredzēts apbalvot kanadiešu un citu tautu atsaucīgākos Latvijas brīvības aizstāvjus. Bez tam Toronto Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres rīcības komiteja plānojusi arī virkni citu nozīmīgu sarīkojumu. Tādi plānoti arī citos latviešu centros — Hamiltonā, Montreālā, Londonā, Edmontonā, Vinipegā u.c. Svarīgi tomēr Latvijas vārdu popularizēt arī mazākos centros un pilsētās, tādēļ LNAK valde nolēmusi sagatavot piemērotas skaņu lentes radioraidījumiem. Vairākos centros, lai gūtu lielākus panākumus, paredzēti arī kopīgi pasākumi ar lietuviešiem un igauņiem, bet Toronto Baltijas tautu federācija Kanadā organizē īpašu Baltiešu festivālu, kas ilgs no 8.—16. jūnijam, ietveŗot arī vairākus politiski nozīmīgus sarīkojumus. Baltiešu tautu federācijas Albertas nodaļa Edmontonā nolēmusi aicināt kanadiešu rakstnieku Džonu Hovardu Toronto sarakstīt laikmetīgu lugu, iztirzājot tajā pašreizējās baltiešu problēmas un parādot komūnisma patieso seju kanadiešu skatījumā.

Arī politiskā aktīvitāte Latvijas dibināšanas 50. gadā prasa darba kāpinājumu, bet tas savukārt atkal saistīts ar līdzekļu jautājumu. Tādēļ Latvijas brīvības darbā vienādi nepieciešamas un svarīgas ir vienotas domas, čaklas rokas un atsaucīgi devīgas sirdis.

R. N.

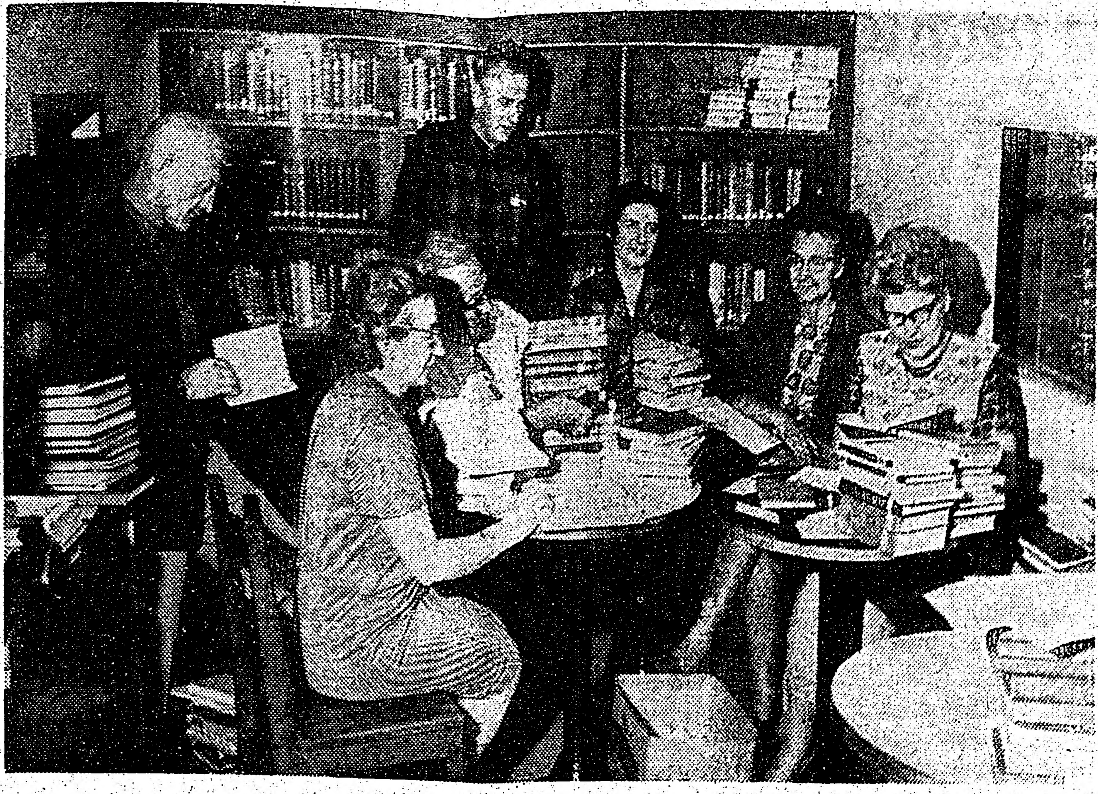

DV Toronto nodaļas bibliotēkas sakārtošanas talkā jaunajā namā piedalās (no kreisās) E. Plūme, N. Plūme, N. Brasliņš, R. Puriņš, A. Hovela, A. Zibena un V. Zvanītāja. Foto: JAK

Jaunie mūziķi aicina viesos

Kā jau ziņots, Latviešu nama Toronto dāmu komiteja 12. maijā plkst. 5 pēcpusdienā rīko jaunatnes mūzikas vakaru, lai dotu iespēju jaunajiem talantiem parādīt savu prasmi plašākai latviešu sabiedrībai. Šai sakarā Latviešu nama dāmu komitejas prce Elza Galdiņa mūsu redakcijai izteicās:

„Tikai pirms nedaudziem gadiem ieguvām savu Latviešu namu. Ar mākslinieku atsaucību, sabiedrības sajūsmu un ziedotāju laipnību šim namam drīz vien iegādāja arī koncertflīģeli. Un drīz pēc tam ne mazāk sirsnīgā atsaucībā gatavoja pirmo jaunatnes koncertu, lai šo mūzikas instrumentu nodotu arī jauno, vēl tikai topošo mūziķu rokām. Šogad jaunatnes mūzikas pēcpusdiena notiks laikā, kad pieminam ģimenes kopību. Tādēļ šai koncertā gribam vispirms latviešu sabiedrībai rādīt, ka mums aug spējīga un pat spēcīga jauno mūziķu saime, lai tautieši varētu paši pārliecināties, ka mums netrūkst jauniešu, kas spēlē nopietna rakstura mūziku. Ar šo koncertu reizē gribam pateikties vecākiem par viņu pūlēm audzināt un izskolot jaunos mūziķus, tāpat gribam pateikties arī mūsu mūzikas paidagogiem, kuŗi ar apbrīnojamu pacietību un ticību panākumiem novadījuši jauniešus līdz koncerta solam."

Jautāta par jaunajiem mūziķiem, kuŗi 12. maijā Latviešu namā stāsies publikas priekšā, E. Galdiņa paskaidroja:

„Dzirdēsim, piemēram, abus prof. T. Ķeniņa dēlus: Juris spēlē čellu un klavieres, Indulis — klavieres. Arturs Jansons, kas ar savu vijoli jau vairākus gadus regulāri izpelnījies godalgas Kivanis kluba rīkotajās sacensībās jauniešiem, arī mūsu mūzikas draugiem vairs nav svešinieks. Viņš droši turpina lauzt tālāko mūziķa ceļu. Arī Gundega Melli, Dace Zemdega, Karina Kanaviņa, Andris Buivids un Andris Grants jau pazīstami no iepriekšējiem koncertiem un čakli turpina mācīšanos konservātorijā vai latviešu mūzikas studijās. Mazā Nora Būmane spēlē arpu, šo tagad tik reti dzirdamo instrumentu. Nav iespējams visus vairāk vai mazāk pazīstamos vārdus uzskaitīt, bet — būs vesela virkne klavieru solo un duetu, vijoles solo, trio, kvartets, arī dziedāšana. Tādēļ aizmirsīsim uz brīdi putnu čivināšanu un atliksim darbiņus savos dārzos, bet noklausīsimies 12. maijā 18 jauno latviešu mūzicēšanu, priecāsimies par to, ko viņi jau sasnieguši, un ar savu atsaucību mudināsim turpināt mācīšanos."

Rd.

LAIMES OZOLS HAMILTONĀ

Hamiltonas vanadžu kopas gadskārtējais pavasaŗa sarīkojums ar jauno talantu parādi 21. aprīlī Rainbow zālē šogad saucās „Apaļš kā pūpols", jo notika Lieldienu atsvētē. Kaut svētdiena bija vasarīgi saulaina un telpās siltums gurdināja, tomēr ap 150 apmeklētāju ar interesi sekoja topošo mākslinieku sniegumam.

Dzirdējām klavieru solo Sarmītes Bultes, Silvijas Grīnbergas, Indras Pulciņas, Ingridas Mecas un Jāņa Grīnvalda izpildījumā, akordeona duetu teicami veica brāļi Jānis un Haralds Rudzroga, kuŗu priekšzīmei sekoja arī Haralds Bērztīss. Neparastāko un brašāko priekšnesumu sagādāja Valdis Matisons ar savām bungām, bet talantu parādi pabeidza Edgara Remkina ģimenes trio: meitu Silvijas un Ingridas dziedātie dueti dēla Normunda ģitaras pavadījumā.

Turpinājumā Hamiltonas lielgaidas un jaunatnes pulciņa Rota pārstāves (Gaida Rinmane, Anita Pūpola, Dace Ieviņa, Silvija Remkina, Ruta Ezerkalna un Daina Trīnīte) ar grāciju un šarmu demonstrēja Austrijas pavasaŗa kostīmus, kuŗus šai modes skatei bija sagādājusi A. Jirgena. Netrūka arī tautas deju priekšnesumu, kuŗus sniedza jaunieši Ingrida Zvaigzne, Anita Leja, Valda Andersone, Baiba Morusa, Aivars Jēkabsons, Jānis Grīnvalds, Pēteris Zvaigzne un Arnis Dābols, Laimdotas Morusas vadībā nodejojot „Jautro pāri" un „Sīko danci".

Nobeigumā Hamiltonas vanadžu uzticīgais viesis Krišs Ķepals jautrināja publiku ar savu piedzīvojumu un pārdzīvojumu virkni, stāstot ventiņu lielvalodā par savām personīgajām nebūšanām Lieldienās un par visādām būšanām apkārtējās DV nodaļās.

Mazo draugu priekam Astrīda Robežgruntniece bija uzbūrusi laimes ozolu, kuŗā katra lapiņa nesa pārsteigumu mazajām sirdīm un acīm. Vanadzes bija klājušas bagātīgu kūku un kafijas galdu, bet sakarsušie varēja veldzēties pie boles. Sarīkojuma norisi raiti vadīja Ilga Breikša.

T. G.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedri 21. aprīlī savā lauku īpašumā Lielupē bija noorganizējuši „meža dienu", veicot uzpošanas un labošanas darbus, kā arī nolīdzinot zemi šautuvē. Pēc grūtās darba dienas talcinieki vakarā pārrunāja veikumus un atvadījās līdz 4. maijam, kad Lielupē notiks tītaru šaušanas sacīkstes. — Kluba dāmu komitejas sapulcē 23. aprīlī par priekšnieci izraudzīta līdzšinējā — Zigrīda Mierkalne.

BŠK

OTAVA

● DV Otavas nodaļa, atskatoties uz diviem darbības gadiem, 18. maijā plkst. 7 vakarā Royal Canadian Legion zālē (Trafalgare House, 110 Argyle St., iepretim Kanadas nacionālajam mūzejam) rīko Tulpju balli. Paredzēts svētku akts, Sv. Katrīnu vanadžu ansambļa Senatne priekšnesumi un saviesīgs vakars ar deju.

LONDONA

● Vietējais latviešu jaunatnes pulciņš Sakta savu 14. gadasvētku atzīmēšanai 21. aprīlī bija aicinājis viesoties Toronto latviešu ģimnazijas dramatisko pulciņu ar L. Auzānes—Vītoliņas komēdiju „Atbalsis". Londonieši ar lielu interesi noskatījās laikmetīgo lugu, kuŗā jaunieši tēloja paši savu vidi — mūsdienu jauniešus, kādi viņi ir ar dažādajām interesēm un tieksmēm. Lugā tēlotas parastās jauniešu un vecāku uzskatu atšķirības, pagraizītas abu paaudžu vājības, kā jaunā paaudze atspoguļo vecāko un kā šajā atspulgā vērtīgais izraisās no nevērtīgā, tāpat kā graudi izlobās no pelavām. Londonieši, izklīstot pēc šīs izrādes, izjuta pateicību Toronto jauniešiem un viņu režisoram H. Miķelsonam, kuŗi katru gadu ciemojušies Londonā ar spraigu un interesantu izrādi. Šoreiz īpaša pateicība pienākas arī torontietei L. Auzānei—Vītoliņai par jaunatnei īsti piemērotu lugu. Kaut mums tādu būtu vairāk!

● Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumā 11. maijā svētku runu teiks Kanadas federālā parlamenta loceklis J. A. Irvins, jo no paredzētā runātāja Džona Dīfenbēkera saņemta vēstule, ka viņam jāpiedalās kādā citā sanāksmē iepriekšējā dienā, tādēļ nevarēšot laikus ierasties Londonā.

Pn.

VINIPEGA

● DV Manitobas nodaļas mednieku un makšķernieku kopas gada sapulcē sniegtie ziņojumi liecināja, ka darbība bijusi sekmīga. Kopā sarīkojusi ne vien Ģimenes dienas un Kurzemes krišanas atceres vakaru, bet piedalījusies arī DV dienu organizēšanā, kā arī dāvinājusi balvu Kanadas DV šaušanas meistarsacīkšu jaunatnes vienībām. Kopa pie dalījusies arī DV globālajās šaušanas meistarsacīkstēs, kuŗās labākos panākumus guvis Mārtiņš Jandavs, ierindojoties 3. vietā jaunatnes klasē. Nodaļas internajās šaušanas sacīkstēs trešo gadu pēc kārtas uzvarējis un ceļojošo balvu personīgā īpašumā ieguvis Atis Minkēvics, bet makšķerēšanas sacensībā labākos panākumus guvuši K. Smolinskis, H. Andersons un A. Treigūts. Pavisam gada sapulcē izdalīja 18 dažādu balvu. Kopa uztur labus sakarus ar Labata alus darītavu, kuŗa ir atsaucīga sacensību sekmētāja, dāvinot ne vien balvas, bet arī alu un atspirdzinājumus. Turpmāk kopas darbu vadīs K. Līcēns, kas pēdējos 3 gadus bija nodaļas valdes priekšsēdis un kuŗa laikā nodaļa trīsreiz izvirzījās par sekmīgāko Kanadā, saņemot ceļojošo vairogu. Viņa palīgs būs A. Kēlers, kas kopu vadīja vairākus gadus, bet sekretāres pienākumus veiks Ausma Kaktiņa. Pēc sapulces notika vakarēšana, kuŗas laikā A. Kēlers kopas vārdā pasniedza atzinības kausu pašreizējam nodaļas priekšsēdim Valdemāram Stenderam, pateicoties par sniegto materiālo atbalstu.

J. Z.

TAUTIEŠI!

Ja jums ir grāmatas, kuŗas jūs negribat vai arī nevarat telpu trūkuma dēļ paturēt, lūdzu ziedojiet tās DV bibliotēkas „Grāmatu fondam".

Grāmatas var nodot DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Bibliotēkārs

TORONTO ZIŅAS

● Toronto vanadžu kopas pēdējā pavasaŗa vakarēšanā 23. aprīlī DV namā piedalījās 11 vanadžu, kas turpināja prievīšu aušanas mākas apgūšanu R. Zamlovskas vadībā, bet A. Bencone lasīja „Pigbridžas stāstus". Vakarēšanas norisi vadīja Z. Grekere.

● Nākošo Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē 22. aprīlī Latviešu namā pr-ža Ž. Šmita vadībā piedalījās M. Gruzīte, E. Āpše, I. Purva, R. Purvs, A. Bāliņš un O. Sils. Pārrunas galvenokārt bija veltītas svētku teātŗa izrādes jautājumiem. Izrādāmās lugas režiju uzņēmies O. Uršteins, kas sazinā ar DV teātri Kanadā un svētku rīcības komiteju arī izraudzīs iestudējamo darbu. Ienākuši daži informācijas materiālu pieprasījumi izsludinātajiem kompozīciju un izpildītāju konkursiem. Attieksmē uz svētku reklāmēšanu atzina, ka tuvāk jāiepazīstas ar veidiem, lai izvēlētos noderīgāko, kā reklāmē ASV latviešu 5. vispārējos dziesmu svētkus Klīvlendā, Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkus Hanoverā un pasaules latviešu jaunatnes kongresu Rietumberlīnē.

● Latviešu un igauņu bridžistu sacensībā 21. aprīlī Igauņu namā piedalījās 16 latviešu un 12 igauņu spēlētāju. Pārākie atkal izrādījās igauņi, iegūstot 493½ pret latviešu 468 p. No latviešu spēlētājiem veiksmīgākie bija Z. Augulis un J. Plūme, kopvērtējumā iegūstot 3. vietu. Sacensību ar īsu uzrunu atklāja BTFK prezidija pr-dis T. Kronbergs, norādot, ka arī šāds sarīkojums sekmē baltiešu sadarbību. Revanša sacensībā abu tautību bridžisti tiksies rudenī.

● Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabenes jaunizraudzītās pārvaldes sēdi ievadīja draudzes pr-ks R. Roze. Pārvaldes priekšsēža pienākumus uzņēmās P. Plīsis, viņa vietnieks un sekretārs būs U. Maksiņš, kasieris — J. Kauliņš, sarīkojumu vadītājs — E. Freimuts, apkopšanas darbu vadītājs un mašīnu pārzinis — V. Kalniņš, būvdarbu vadītāji — E. Pavasars un J. Ozoliņš, pārvaldes locekļi — B. Upāns un J. Cers; bez minētajiem pārvaldē darbojas arī māc. Ā. Čops. Sēdē vienojās Sidrabenes kopšanas talku rīkot 4. un 5. maijā. Katram zemes gabala īpašniekam jānostrādā vismaz viena diena, vai jāatpērkas ar 20 dol. iemaksu. Pavasaŗa svētki Sidrabenē ar vieglatlētikas sasacensībām, kā arī futbola, volejbola un basketbola spēlēm notiks 19. maijā plkst. 11 dienā, bet gadskārtējais Jāņu sarīkojums 22. jūnijā. Auto novietošanas maksu noteica 75 centus atsevišķā gadījumā, bet sezonas kartes cenu 4 dol. Sēdē piedalījās arī Sidrabenes izbūves plānošanas vadītājs A. Rāviņš un J. Liberis, informējot par Burlingtonas pilsētas valdei iesniedzamajiem plāniem, kuŗos paredzēti ūdens piegādes un sanitāro apstākļu uzlabojumi. Apbūves gabalus vasaras mājiņām paredz iemērīt 7500 kvadrātpēdu lielumā.

● Zelta kāzas nosvinējuši Anna un Jānis Liepiņš, kuŗus 1918. gadā Krievijā salaulāja pirmais Latvijas ev.-lut. baznīcas bīskaps Kārlis Irbe. Dzimtenē Jānis Liepiņš bija mežzinis un virsmežzinis vairākās Kurzemes mežsaimniecībās, bet Toronto savā laikā aktīvs Sv. Jāņa draudzes darbinieks, ieņemot arī vairākus amatus un dziedot korī. Skaistajā jubilejā abus zeltkāzniekus sveica ne vien meita un dēls ar kuplu mazbērnu pulciņu, bet arī draudzes draugi un archibīskaps A. Lūsis ar dzīvesbiedri. Bija ziedi un veltes.

● Mākslinieka Eduarda Vingra gleznu izstādi Sv. Jāņa baznīcas telpās, kuŗā bija skatāmi 42 darbi, slēdza 28. aprīļa vakarā. Izstādes viesu grāmatā bija saskaitāmi 350 apmeklētāju parakstu, bet nav šaubu, ka to kopskaits bijis ap 500, jo daudzi parakstīties nevēlējās vai steigā apskatīja izstādi pirms kāda cita sarīkojuma. Pārdotas 14 gleznas, bet 4 aizrunātas. Bez tam E. Vingris saņēmis vairākus pasūtinājumus, tā ka ar skates rezultātiem, liekas, var būt apmierināts.

● Annas Dārziņas gleznu izstādi DV namā (125 Broadview Ave) slēgs 5. maijā plkst. 9 vakarā. Izstāde līdz šim bijusi labi apmeklēta un pārdoti 3 darbi. Iepriekš izstāde notika Hamiltonā, kur pārdoti 8 darbi.

● TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums ar audzēkņu priekšnesumiem notiks 5. maijā plkst. 3 pēcpusdienā Igauņu namā (958 *Broadview Ave*).

● „Humors ventiņu mēlē" sauksies literārais sarīkojums, kuŗu 3. maijā plkst. 8 vakarā Latviešu namā rīko akadēmiskā organizācija Ramave. Sarīkojumu ievadīs M. Rozentāle ar referātu, bet savus darbus lasīs ventiņu autori Ķetum Jūliš no Montreālas, Kuraž Krišs no Dakotas, ASV, un Krišs Ķepal no Toronto.

● Baltiešu kaŗa veterānu apvienības valde, kuŗā šogad prezidē latvieši (pr-dis O. Perro, I. Zamlovskis un V. Cinis) piedaloties ik pa 3 lietuviešu un igauņu pārstāvjiem, 22. aprīlī bija sanākuši apspriedē, pārrunājot iespējas 14. jūnija iespaidīgākai atzīmēšanai un veterānu delegācijas piedalīšanos 11. maijā Londonā notiekošajā baltiešu kopīgi rīkotajā Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumā. Sakarā ar to, ka maija sākumā Toronto viesosies Pad. savienības jūrnieku ansamblis, sēdes dalībnieki nolēma sazināties ar ukraiņu pārstāvībām par eventuālu „piketēšanu" pie sarīkojuma vietas. Sēdes gaitas turpinājumā vēl atzina vēlamību iegādāties igauņa Heines sagatavoto filmu „Partizāni", kuŗas izrāde ilgst apm. 2 stundas, jo šo filmu būtu jāredz ne tikai katram baltietim, bet arī citu tautu piederīgajiem.

Baltiešu veterānu apvienības sēdes dalībnieki: priekšā no kreisās — I. Zamlovskis, lietuvietis S. Jakubaitis, igaunis M. Randla, O. Perro un lietuvietis V. Bacenas: aizmugurē — lietuvietis P. Jonikis, igaunis E. Randa, igaunis R. Tralla un V. Cinis. Foto: JAK

Pilngadības

(Pārnesums no 1. lpp.)

Huberta Hamfrija...

(Pārnesums no 1. lpp.)

O ZIŅAS

bet gadskārtējais Jāņu sarīkojums 22. jūnijā. Auto novietošanas maksu noteica 75 centus atsevišķā gadījumā, bet sezonas kartes cenu 4 dol. Sēdē piedalījās arī Sidrabenes izbūves plānošanas vadītājs A. Rāviņš un J. Liberis, informējot par Burlingtonas pilsētas valdei iesniedzamajiem plāniem, kuŗos paredzēti ūdens piegādes un sanitāro apstākļu uzlabojumi. Apbūves gabalus vasaras mājiņām paredz iemērīt 7500 kvadrātpēdu lielumā.

● Zelta kāzas nosvinējuši Anna un Jānis Liepiņš, kuŗus 1918. gadā Krievijā salaulāja pirmais Latvijas ev.-lut. baznīcas bīskaps Kārlis Irbe. Dzimtenē Jānis Liepiņš bija mežzinis un virsmežzinis vairākās Kurzemes mežsaimniecībās, bet Toronto savā laikā aktīvs Sv. Jāņa draudzes darbinieks, ieņemot arī vairākus amatus un dziedot korī. Skaistajā jubilejā abus zeltkāzniekus sveica ne vien meita un dēls ar kuplu mazbērnu pulciņu, bet arī draudzes draugi un archibīskaps A. Lūsis ar dzīvesbiedri. Bija ziedi un veltes.

● Mākslinieka Eduarda Vingra gleznu izstādi Sv. Jāņa baznīcas telpās, kuŗā bija skatāmi 42 darbi, slēdza 28. aprīļa vakarā. Izstādes viesu grāmatā bija saskaitāmi 350 apmeklētāju parakstu, bet nav šaubu, ka to kopskaits bijis ap 500, jo daudzi parakstīties nevēlējās vai steigā apskatīja izstādi pirms kāda cita sarīkojuma. Pārdotas 14 gleznas, bet 4 aizrunātas. Bez tam E. Vingris saņēmis vairākus pasūtījumus, tā ka ar skates rezultātiem, liekas, var būt apmierināts.

● Annas Dārziņas gleznu izstādi DV namā (125 Broadview Ave) slēgs 5. maijā plkst. 9 vakarā. Izstāde līdz šim bijusi labi apmeklēta un pārdoti 3 darbi. Iepriekš izstāde notika Hamiltonā, kur pārdoti 8 darbi.

● TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums ar audzēkņu priekšnesumiem notiks 5. maijā plkst. 3 pēcpusdienā Igauņu namā (958 Broadview Ave).

● „Humors ventiņu mēlē" saukts literārais sarīkojums, kuŗu 3. maijā plkst. 8 vakarā Latviešu namā rīko akadēmiskā organizācija Ramave. Sarīkojumu ievadīs M. Rozentāle ar referātu, bet savus darbus lasīs ventiņu autori Ķetum Jūliš no Montrealas, Kuraž Krišs no Dakotas, ASV, un Krišs Ķepal no Toronto.

● Baltiešu kaŗa veterānu apvienības valde, kuŗā šogad prezidē latvieši (pr-dis O. Perro, I. Zamlovskis un V. Cinis) piedaloties ik pa 3 lietuviešu un igauņu pārstāvjiem, 22. aprīlī bija sanākuši apspriedē, pārrunājot iespējas 14. jūnija iespaidīgākai atzīmēšanai un veterānu delegācijas piedalīšanos 11. maijā Londonā notiekošajā baltiešu kopīgi rīkotajā Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumā. Sakarā ar to, ka maija sākumā Toronto viesosies Pad. savienības jūrnieku ansamblis, sēdes dalībnieki nolēma sazināties ar ukraiņu pārstāvībām par eventuālu „piketēšanu" pie sarīkojuma vietas. Sēdes gaitas turpinājumā vēl atzina vēlamību iegādāties igauņa Heines sagatavoto filmu „Partizāni", kuŗas izrādē iegūt apm. 2 stundas, jo šo filmu būtu jāredz ne tikai baltietim, bet arī citu tautu piederīgajiem.

s — I. Zamlovskis, lietuvietis
as: aizmugurē — lietuvietis P.
Foto: JAK

Pilngadības zīmē

(Pārnesums no 1. lpp.)

kopas Sigulda volejbolistiem, kuŗas jau vairākus gadus pēc kārtas izcīnījušas ASV latviešu meistartitulu, tāpat mazā apvienība Ročestrā, kuŗa savu sportistu vidū var skaitīt lielāko visjaunākās DV saimes piederīgo skaitu.

Rosība bijusi visās vietās, kas liecina, ka sporta nodarbības ir viens no labākajiem pasākumiem mūsu organizācijā.

Ārējās informācijas nozares darbs centrējies galvenokārt divās kopīgās akcijās — Baltijas pastmarkas izdošanas lietā un Anglijas negausīgās rīcības nosodīšanā, izṭirgojot mūsu un pārējo Baltijas valstu zeltu. Protams, darbs veikts arī citos pasākumos — kopīgās demonstrācijās. Apspiesto tautu nedēļas rīkošanā, filmu izrādēs, Latvijas valstssvētku rīkošanā u. c. Ir tiesa, ka daudz no šī darba veikušas atsevišķas personas, mums jau labi pazīstami ārējās informācijas nozares darbinieki, bet vairāki pasākumi veikti arī visu apvienību aktīvāko darbinieku kopdarbībā. Labu priekšzīmi kādai atsevišķai akcijai parādījusi DV apvienība Elizabetē, jau vairākus gadus panākot Latvijas karoga plīvošanu savas darbības rajona pilsētās un arī Elizabetes galvenās ielas pārdēvēšanu 18. novembrī par Latvijas bulvāri.

Iekšējās informācijas nozares darbība, šķiet, beidzot ievirzījusies normālā darbības gaitā. Mēs vairs nevaram sūdzēties, ka DV biedri vai vietējā sabiedrība nebūtu informēta par DV darbu. Dažas apvienības savus izdevumus — biļetenus, apkārtrakstus — pat izdod īsti profesionālā līmenī. Ir nostabilizēts arī DV mēnešraksts.

Jaunatnes nozares darbs ritējis parastajā rutīnā. Bez jaunu kāpinājumiem, bez atslābuma. Vēl arvien no mūsu biedriem tikai 7% ir jaunāki par 30 gadiem.

Pie apvienībām darbojas 23 vienības, kurās pārsvarā ir jaunieši, ar kopā 530 dalībniekiem. Jāpiezīmē, ka tie visi vēl nav DV organizācijas biedri. Nozīmīgs bijis apvienību atbalsts jaunatnes pasākumiem. Naudā vien 1967. gadā izdoti 4574 dol., lielāka summa nekā citos darbības gados. Visas apvienības iespēju robežās atbalstījušas latviešu skolas, jaunatnes kopas, jaunatnes izdevumus, piešķīrušas stipendijas. Attiecībā uz stipendijām, izcilā vietā ietilpināma samērā mazā DV apvienība Ziemeļrietumos, kuŗa viena pati šai vajadzībai spējusi nodot 1023 dol. Ar visām jaunatnes organizācijām uzturēti labi sakari. DV bijuši darbīgi un atsaucīgi visa veida jaunatnes darbības veicināšanā.

Ar vanadzēniem vēl neesam gudrībā, ko darīt. No 782 DV biedru bērniem (vecumā no 4 — 18 gadiem) vanadzēnos esam iesaistījuši tikai 88. Kur paliek pārējie 700? Vai esam padomājuši, kā tos ar visām saitēm piesiet DV organizācijai? Tas ir viens no nopietnākajiem mūsu nākotnes uzdevumiem.

Vispārējos organizācijas jautājumos pieminamas šādas lietas: 1) Aizvadītajā gadā, tāpat kā līdz šim, bijusi cieša sadarbība ar Latvijas sūtni Vašingtonā un ALAs valdi visos nacionālajos jautājumos, bet politiskās darbības pasākumos ar organizāciju Americans for Congressional Action to Free the Baltic States. 2) ASV DV valdes pārstāvji sekmīgi darbojušies Gaŗezera pārvaldē, Celsmē un citās latviešu organizācijās. 3) Izcili pieminama ciešā sadarbība ar DV saimi Kanadā visos organizācijas darbības jautājumos. ASV DV valde pilnā mērā atbalstījusi laikrakstu „Latvija Amerikā" izdošanu, un nav bijušas domstarpības ar redaktoru ideoloģiskajos un cita veida darbības jautājumos. 4) Visi 1967. gada delegātu sapulces lēmumi ir izpildīti vai iedzīvināti. 5) Pašu mājās par nopelniem DV organizācijas darbu veikšanā saņemti centrālās valdes apbalvojumi — 7 DV nozīmes zeltā un 36 atzinības raksti. Tas ir jauks DV organizācijas centrālās valdes mūsu darba novērtējums. Ar ASV DV zemes valdes goda rakstiem savukārt apbalvtoi 82 darbinieki.

ASV Daugavas Vanagi aizvadītajā gadā strādājuši ar sparu un garu. Mēs visi savos pienākumos esam bijuši savas lielās organizācijas darbu cienīgi. Lai no šīs vietas izskan pateicība katram ASV DV darbiniekam, katram vanagam un vanadzei.. It sevišķi pateicība izsakāma visiem zemes valdes locekļiem par divu pēdējo gadu kopā darītajiem darbiem. Tie visi veikti lielā vienprātībā, draudzībā un uzņēmībā. Šogad valde noliek savas pilnvaras, dodot sapulcei iespēju izraudzīt jaunu valdes sastāvu nākošajiem diviem darbības gadiem.

Šis, 1968. gads, ir lielu pienākumu, uzticības un paļāvības gads. Mūsu Latvijas dibināšanas 50. gads. Uz mūsu darbiem arī šogad cerīgi raudzīsies gan sabiedrība svešumā, gan tauta dzimtenē. Mūsu darbus atkal vairāk „ēdīs" mūsu tautas apspiedēji. Bet mēs savus jubilejas gada uzdevumus jau esam nospraudusi. Mūsu plāni ir izstrādāti. Tos papildinās un jaunus radīs šī sapulce. Un nav šaubu, ka mūsu darbs gan šogad, gan nākotnē ritēs tai pašā brālības garā, kāds mūsu organizācijā brīvajā pasaulē darbojas jau divdesmit trešo gadu . Tātad — pilngadības zīmē.

Mūsu tēvzemes labā neviens darbs nebūs mums par grūtu, par neveicamu. Atkal—uz priekšu, uz augšu. Tēvzemei un brīvībai!

Huberta Hamfrija...

(Pārnesums no 1. lpp.)

tību dos arī pašreizējais prezidents Džonsons. Hamfrija politiskā platforma ir zelta vidusceļa meklēšana kā iekšpolitiskajos, tā arī ārpolitiskajos jautājumos. Viņš var izrādīties par vienīgo vīru, kas spēs novērst senātora Roberta Kenedija un senātora Makartija kampaņu radīto bīstamo demokratu partijas sašķelšanos. Vēl lielākas cerības uz Hamfriju liek arī kā uz politiķi tagad sašķeltās amerikāņu sabiedrības vienošanai.

Hamfrija kandidātūras pieteikšana vislielākās galvassāpes sagādā senātoram Robertam Kenedijam, jo viceprezidenta amatā „apraktā" Hamfrija politiskā augšāmcelšanās var savukārt aprakt Kenedija cerības kļūt par ASV prezidentu. Var gadīties, ka senātors Makartijs izšķirējā brīdī pieslienas Hamfrijam. Pagaidām par nereālu uzskata iespēju, ka demokratu partija vēlēšanās izies ar Hamfriju prezidenta amatam un Robertu Kenediju viceprezidenta postenim.

Hamfrija akciju celšanos var iespaidot Vašingtonas un Hanojas miera sarunu norise. Viņš bauda arī nēģeŗu vēlētāju uzticību, jo bija pirmais, kas tautas vietnieku namā aktīvi iestājās par nēģeŗu tiesībām. Hamfrija nostāšanās politikas uzmanības centrā var tagad apslāpēt nēģeŗu nemierus, kuŗu novēršanu līdz šim uzskatīja par gandrīz neiespējamu.

Kad demokratu un republikāņu partiju kongresi būs teikuši gala vārdu, var izrādīties, ka ASV pilsoņiem būs jāizšķiŗas par prezidenta amata uzticēšanu Hubertam Hamfrijam vai Ričardam Niksonam.

Laika tecējumā kādreiz par radikālu liberāli uzskatītais Hamfrijs ir noslieciеs uz piesardzīga konservātīvisma pusi, bet R. Niksons savus konservātīvos uzskatus tai pašā laikā atšķaidījis ar labu porciju liberālu ideju. Tā no abiem iespējamajiem Džonsona amata pārņēmējiem nav gaidāma krasa ASV politikas novirzīšana uz kreiso vai labo pusi.

Ir pamats cerībām, ka H. Hamfrijs vai R. Niksons apzinīgi izvadīs ASV vareno kuģi cauri visām bīstamajām nemierīgo pārmaiņu laiku zemūdens klintīm. Nav šaubu, ka ASV vēlētāji par sava kuģa kapteini izvēlēsies vīru, kas spēs vislabāk veikt atbildīgos pienākumus — likt lietā ASV varenos saimnieciskos un militāros spēkus, lai pasargātu pasauli no jauna kaŗa briesmām, bet pašu mājās reiz izlīdzinātu pretišķības, uz kuŗām ASV pretinieki bazējuši savas varas izplatīšanas plānus.

Aleksandrs Ķegumnieks

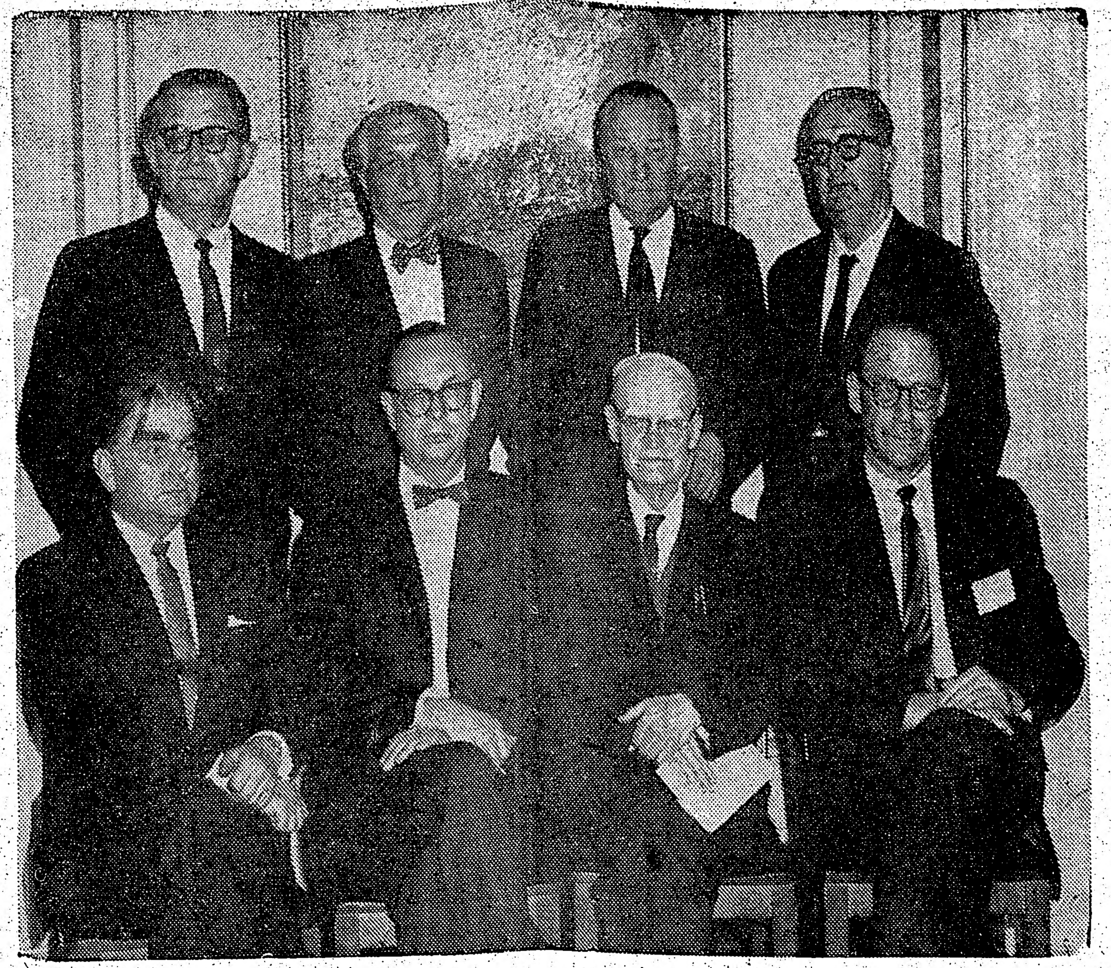

Apvienotās Amerikas baltiešu komitejas 15. aprīļa sēdes dalībnieki Ņujorkā: pirmā rindā no kreisās — Lietuviešu padomes ASV pr-dis E. Bartkus, Igauņu nacionālās komitejas ASV pr-dis un jaunais Apvienotās Amerikas baltiešu komitejas pr-dis H. Lēsments, Lietuviešu padomes ASV vicepriekšsēdis Dr. P. Grigaitis un Amerikas latviešu apvienības pr-dis prof. P. Lejiņš; aizmugurē Igauņu nacionālās komitejas ASV sekretārs E. Vallaste un kasieris J. Korts, Amerikas latviešu apvienības priekšsēža vietnieks A. Bērziņš un ģenerālsekretārs B. Albats. — Šai sēdē lietuvieši paziņoja, ka iestājas par kopīgas Baltijas valstīm veltītas pastmarkas izdošanu, bet līdzšinējais padomes pr-dis E. Bartkus nodeva prezidēšanu H. Lēsmentam.

Ieceres un to īstenojums

LATVIEŠU KAŖA INVALIDU APVIENĪBA ASV PABEIGUSI RAŽENĀKO DARBĪBAS GADU

Apvienība aizvadītajā saimniecības gadā, kas beidzās 31. martā, apgrozījusi 46.597,43 dol. Brāļu kapu izbūvei izdoti $20.000,32, bet veterānu atpūtas mītnes Rota tālākai izveidošanai 16.604,92 dol. Jaunuzceltā Meža māja vien izmaksājusi 12.726,18 dol., bet tās notaksētā vērtība ir 22.656 dol.Būves izmaksas un vērtības starpību veido atsaucīgo talcinieku ieguldītais darbs.

Latviešu kaŗa invalidu apvienības ASV biedru gada sapulcē Rotā 20. un 21. aprīlī, kuŗu vadīja P. Ķurbis ar palīgu E. Dravenieku un protokolētāju J. Jansonu, no 250 biedriem un biedriem - veicinātājiem piedalījās 26. Darbības pārskatu sniedza valdes pr-dis R. Ancāns, un tas ilga veselu stundu, jo aizvadītais darbības posms bija veltīts intensīvai celtniecības un saimnieciskā stāvokļa stabilizēšanai, kas no valdes locekļiem un citiem darbiniekiem prasījis daudz pūļu un laika, taču, atskatoties uz paveikto, visi jūtas gandarīti.

Apvienības lielākā projekta — Brāļu kapu izbūvē ieguldīti 20.000,32 dol. Būvdarbu pirmais posms beidzies ar altāŗa platformas un piemiņas plāksnes iesvētīšanu pērnā gada Lāčplēšu svētkos, kad svinīgo sarīkojumu atklāja Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks Dr. A. Dinbergs, bet altāri iesvētīja Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis. Izbūvi turpinās jau maijā, paredzot šogad izveidot pašu kapsētu un uzcelt tautas platformu, kas varētu izmaksāt 10.000 — 12.000 dol. Brāļu kapu fondā pašreiz ir pāri par 3000 dol. Urnu un kapa vietu pieteikumi turpina ienākt. Nākošā urnu novietošana altāŗa platformā paredzēta 1. jūnijā, tādēļ interesentiem jāpieteicas („Rota", Elka Park, N. Y., 12427) līdz 15. maijam. Izbūvei nepieciešamo līdzekļu sagādei arī šai vasarā organizēs īpašu loteriju. Piezīmējams, ka, ieskaitot zemesgabala pirkumu, Brāļu kapi jau izmaksājuši tuvu pie 24.000 dol.

Saimniecības stabilizēšanai Rotas territorijā izbūvēta Meža māja ar 8 istabām, sabiedrisko telpu, divām dušām un mazu virtuvi pašapgādnieku vajadzībām. Ar to Rotas kopīgais istabu skaits pieaudzis uz 30. Telpu pieprasījums pērnajā vasarā tomēr bijis lielāks nekā iespējas viesus uzņemt. Kaut Meža māju vasarnieku rīcībā varēja nodot tikai vasaras vidū, Rotas ienākumi tomēr ievērojami vairojušies, aizvadītajā saimniecības gadā dodot vairāk nekā 3000 dol. atlikumu, kas izmantots tālākas izbūves darbiem Bez Meža mājas uzcelšanas Rotas vecajā ēkā iebūvēta apkure un veikti citi lielāki pārbūves darbi (izmaksa 2623,44 dol.), kā arī izbūvēts un labots iebraucamais ceļš. (1255,30 dol.). Meža mājas būvei saņemts no Amerikas latviešu palīdzības fonda 6000 dol. aizdevums, kas kopā ar iepriekšējo veido 10.000 dol. parādu. Bez šīs summas nenokārtotas saistības vēl ir 2300,50 dol. apmērā, kā arī iekšējs aizņēmums.

Pagājušās vasaras t. s. tautas loterija, kuŗas kopīgie ienākumi bija 13.134,08 dol., devusi 8834,50 dol. atlikumu, kas ir lielākais ieņēmums Brāļu kapu izbūvei. Seko 6680 dol. iemaksas par urnu novietošanu un kapu vietām, 631,60 dol. saņemtajos ziedojumos un 182,94 dol. noguldītās naudas procenti. Kopā ar iepriekšējā gada 7076,48 dol. atlikumu kopīgie ienākumi bijuši 23.405,56 dol.

Palīdzības darbā apmierināti visi lūgumi, bet Ziemsvētku veltēs ASV un Dienvidamerikā dzīvojošajiem slimajiem un 100% kaŗa invalidiem izmaksāti 10 — 50 dol. katram. No kopā 6145,75 dol., kuŗus deva Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcija, palīdzībai ASV ziedoti 803 dol., palīdzībai Vācijā 1197,50 dol., Rotas izbūvei 2607,75 dol.; bijuši arī veltījumi Brāļu kapiem un citām vajadzībām. Ziedotāji saņēmuši Latvijas kaŗa invalidu savienības 50 gadu dibināšanas atcerei veltīto žurnāla „Kaŗa invalids" 12. numuru, kuŗa izgatavošana bijusi Ziemsvētku ziedojumu akcijas lielākais izdevumu postenis, 3000 eksemplāriem izmaksājot vairāk par 2000 dol. LKIA biedri žurnālu saņem bez maksas. Sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri arī žurnāla 13. numurs šogad iznāks paplašināts.

Ilgākas debates izraisīja biedru naudas paaugstināšana no 3 uz 5 dol. gadā,bet sapulce beigās to apstiprināja. Izrādījās, ka apvienības biedri ir kūtri maksājumu kārtotāji. LKIA izdotā Skaidrītes Princes iedziedātā skaņu plate „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme" devusi apvienībai labu peļņu, un plates kontā pašreiz ir 1049,21 dol. Apvienības valde paredzējusi iekārtot, ieguldot arī privātlīdzekļus, skaņu studiju, kuŗu vadīs J. Princis. Sapulce šo pasākumu akceptēja, jo tas var dot apvienībai ne tikai labu peļņu, bet būs arī teicams atbalsts kultūrālās darbības laukā, jo bez skaņu platēm studijā varēs ieskaņot arī mūsu literātu darbus, sagādāt materiālus archīvam u. t.t.

Revīzijas komisijas pr-dis L. Apelis savā ziņojumā ierosināja izteikt valdei pateicību par veikto lielo darbu, bet reizē arī pārmeta, ka tā atkāpusies no budžeta un izdarījusi aizņēmumus, kaut tie kalpojuši lietderīgi. Sapulces dalībnieki tomēr akceptēja valdes rīcību un izteica tai pateicību, tāpat visiem pasākumu atbalstītājiem.

Rotas saimniecības budžetu šim darba gadam pieņēma 11.000 dol. apmērā. Atklāts palika ēdienu galda un saimniecības vadītāja jautājums, jo vēl arvien nav parakstīts jauns līgums. LKLA valde lūdz pieteikties interesentus saimniecības vadītāja postenim līdz 11. maijam, kad Rotā notiks valdes sēde.

R. A.

Divas atšķirīgas sēdes Čikagā

VIENA IZCĒLĀS AR LIETIŠĶU RAITUMU UN GLUDU NORISI, OTRA — AR GAŖĀM DEBATĒM UN LIEKVĀRDĪBU

Čikagas latviešu organizāciju apvienības sēdi 16. aprīlī Latviešu namā vadīja pr-dis V. Landmanis. Jau iepriekšējās sēdes protokola nolasīšana izraisīja gaŗākas debates, jo, pēc priekšsēža domām, tajā nebija atzīmēts neviens lēmums. Tādēļ daži sēdes dalībnieki ieteica protokolu pieņemt tikai zināšanai, ko beidzot arī izdarīja, jo noskaidrojās, ka sēdē nav piedalījies pietiekams dalībnieku skaits, lai kādu lēmumu vispār varētu pieņemt... Šai sēdē bija vajadzīgais dalībnieku skaits, tādēļ pieņēma lēmumu ,ka „ČLOA principiāli vienojās piedalīties ALAs kultūras izstādes izkārtošanā un pieņemšanā, to atbalstot arī materiāli pēc delegātu vienošanās". Šo lēmumu tad pievienoja 16. aprīļa sēdes protokolam.

ČLOA statūtu komisijas pr-dis A. Osis ziņoja par komisijas darbību. Statūtu grozījumu projekts piesūtīts visu organizāciju pārstāvjiem, no kuŗiem daži iebilduši, ka viņu organizāciju ierosinājumi nav pietiekami ievēroti. Atsevišķo statūtu punktu labojumus un grozījumus nolasīja un pieņēma, bet visu statūtu galīgo pieņemšanu atlika uz kādu vēlāku sēdi.

Čikagas un Milvoku preses kopas pārstāvi A. Raidoni uzaicināja par informācijas jautājumu kārtotāju, reizē ar to iesaistot viņu Latvijas dibināšanas 50 gadu jubilejas rīcības komitejā. Ievērojot Čikagas sporta kopas lūgumu, sēde tai, pēc priekšsēža ieskatiem, piešķīra 25 — 50 dol. sporta svētku sarīkošanai.

Kaut iepriekšējā Latvijas valstssvētku rīcības komitejas sēdē ČLOA priekšsēdis bija apņēmies sasaukt iespējami drīz koŗu pārstāvju un diriģentu sanāksmi, līdz 16. aprīļa sēdei tas vēl nebija izdarīts, par ko brīnījās viens otrs sēdes dalībnieks. Ar šo vilcināšanos patiešām var „panākt", ka kopkorim atliek par maz laika dziesmu teicamai iestudēšanai. Izskanēja pieprasījums nākošajā sēdē izraudzīt mandātu komisiju, paredzot šo jautājumu kā atsevišķu darba sekas punktu.

☆

Raiti un bez liekām debatēm 17. aprīlī Latviešu namā aizritēja V. Vīksniņa vadītā Apspiesto tautu komitejas sanāksme, piedaloties 10 tautību pārstāvjiem. Vispirms pārrunāja Lojālitātes dienas parādes jautājumus, kuŗa Čikagā notika drīz pēc šīs sēdes — 27. aprīlī, vienojoties, ka katra tautība izdevumu segšanai maksās 10 dol. Ukraiņu pārstāve ieteica Lojālitātes dienas parādē izcelt t. s. cilvēku tiesību konferenci Teherānā, kas sākās dienu vēlāk. Lielākā daļa citu tautību pārstāvju tomēr bija ieskatos, ka šoreiz pietiek vienīgi ar piedalīšanos parādē, speciālus saukļus pataupot Apspiesto tautu nedēļai.

Apspiesto tautu nedēļas komitejā darbosies 3 — 5 pārstāvji no katras tautības, bet goda komitejā aicinās 1 vai 2 pārstāvjus no katras grupas. Pārrunāja arī organizācijas American Friends of Captive Nations dibināšanas vajadzību Čikagā. Technisko izdevumu segšanai katra grupa iemaksās 20 — 50 dolaru, atkarā no tās lieluma. Katoļu pretkomūnisma organizācija Cross Publications Kenošā lūgusi visas apspiestās tautas piesūtīt fotografijas, kuŗās būtu redzami bērni tautas tērpos, nākošās publikācijas vākam.

Sēdes dalībnieki vienojās nosūtīt telegrammu Čikagas pilsētas galvam Dēlijam, atbalstot viņa stingro nostāju pret nēģeŗu nemierniekiem. Sanāksme raitā ritējumā beidzās nepilnā stundā.

Nākošā sēde paredzēta pēc 15. maija, kad būs izraudzīti atsevišķo tautību pārstāvji techniskajai rīcības komitejai, kuŗa organizēs Apspiesto tautu nedēļu.

Z. K.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Čikaga 20. aprīlī varēja „lepoties" ar četriem sarīkojumiem. Ir gan dzirdēts par sarīkojumu kalendāra sastādīšanu, bet pēdējā (un, diemžēl, ne vienīgā) pieredze liek secināt, ka čikagieši nevar lepoties ar koordināciju sarīkojumu plānošanā un izkārtošanā. Vanadžu kopa savā jautrajā vakarā bija ieguldījusi daudz pūļu labas programmas sagādāšanā un arī apmeklētāju iepriecināšanā ar gaumīgu dekorāciju un vakariņām, tādēļ sevišķi jānožēlo, ka apmeklētāju skaits bija mazāks nekā citās reizēs. Jautro vakaru ar īsu uzrunu atklāja vanadžu pr-ce Elfrīda Šmita. Vanadžu „lakstīgala", kā dziedoni iesaukuši tās cienītāji, Marta Cakare programmas pirmajā daļā dziedāja pavasarīgas dziesmas (Alfreda Kalniņa „Aprīļa idillīte', „Marijai" un „Pļāvēja diendusa"), bet otrā — mīlestības ārijas oriģinālvalodās, Zaigai Orei veicot klavieŗpavadījumus. Apmeklētājiem jo sevišķi patika pēdējā daļa. M. Dāboliņa deklamēja P. Aigara un O. Cakara dzejoļus, bet vismazākā un jaunākā vanadzīte Sarma Priedulāja parādīja savu māku klavieŗspēlē. Pēc programmas varēja nogaršot, ko nu kuŗš vēlējās, no vanadžu kulinārajiem „ražojumiem", tad sākās deju prieki. Jo sevišķi kuplā skaitā bija ieradušies aurorieši, mednieku un makšķernieku kopas dalībnieki, kuŗi pievienojušies DV apvienībai.

V. H.

KALAMAZŪ

● Māc. A. Piebalgs 21. aprīlī draudzes baznīcā kristīja Ilzes un Ulža Ievāna (viens no Čikagas Piecīšiem) pirmdzimto meitiņu Ingridu Andru, kuŗa, par spīti tikai 6 mēnešu vecumam, jau bija ģērbta latviešu tautas tērpā. Kristības dziesmu savai mazmeitai bija veltījis rakstnieks Nikolajs Kalniņš.

● Latviešu skauti un gaidas, savu vadītāju vadīti, 21. aprīlī pulcējās Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes baznīcā Sv. Juŗa dienas dievkalpojumā, kuŗu vadīja māc. A. Piebalgs. Dievkalpojuma kollekti — 51 dol., tāpat kā iepriekšējos gados, nodeva skautu un gaidu vienībām darbības sekmēšanai.

● Viens no vecākajiem un čaklākajiem latviešu ev.-lut. draudzes locekļiem — Kārlis Galēns 21. aprīlī atskatījās uz 80 mūža gadiem. Viņu sveica māc. A. Piebalgs un draudzes pr-ks A. Rava.

GRAND RAPIDI

● Jaunievēlētā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut draudzes padome pirmajā sēdē pienākumus sadalīja šādi: draudzes priekšnieks — līdzšinējais O. Jirgensons, viņa vietnieks A. Valdmanis, sekretārs V. Fricsons, sekretāra palīgs B. Maine, kasieris A. Grīnbergs, kasieŗa palīgi — J. Apsīte un E. Pētersons, inventāra pārzinis J. Miezis un kultūras nozares vadītājs P. Puriņš.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzesdāmu komiteja 31. martā bija organizējusi sarīkojumu, kuŗā mūzikāli - vokālus priekšnesumus sniedza draudzes sestdienas skolas audzēkņi un draudzes jaunatnes pulciņa dalībnieki, bet Rūta Puriņa lasīja fragmentu no kādas Rūtas Skujiņas grāmatas. Visi priekšnesumi bija pieskaņoti ciešanu laikam un Lieldienu ieskaņai. Bija gādāts par pusdienām un kafijas galdu.

● Ilzes Šteinas gleznu izstādes atklāšanā 6. aprīlī bija ap 50 apmeklētāju, bet otrā dienā, kad notika arī priekšlasījums, to skaits bija tuvu 100. Izstādi atklāja Latviešu biedrības sabiedriski kultūrālās nozares vadītāja J. Rumberga, īsumā iepazīstinot ar jauno gleznotāju un Rūtu Puriņu, kuŗa savukārt rādīja visai interesantus keramikas izstrādājumus. Ilzes Šteinas darbu klāstā bija akvareļi un eļļas, kopskaitā 70, kas radušās vairāku gadu laikā. Vairums darbu piederēja pie abstraktās mākslas novirziena, bet bija arī daži plikņi, neuzbāzīgi un savdabīgās pozēs. Otrā dienā Studenšu korporāciju kopa bija noorganizējusi Irēnes Radkes priekšlasījumu par abstrakto mākslu, pēc kuŗa iedegās dzīvas pārrunas. Izskanēja doma, ka mākslinieks ar abstraktajiem darbiem izsaka savas jūtas un pārdzīvojumus, bet tajos grūti saskatīt kādas idejas. Par tiem dažkārt var arī priecāties, bet to iztulkojums bieži vien katram skatītājam ir citāds, jo mākslinieks, tos radot, savukārt domājis kaut ko citu. Pirmajās divās dienās pārdeva 15 mazāka apmēra darbu.

V. Z.

MINESOTA

● Jēzus draudzes diskusiju vakarā, kuŗu vadīja māc. E. Ķiploks, māc. R. Krafts, vadoties no pieredzes amerikāņu draudzē, referēja par jaunatni un baznīcu, īsā kopsavilkumā atzīstot: Pēdējos gadu desmitos jaunatne ASV ir it kā milzīga okupantu armija, kas uzspiež savu zīmogu dzīvei un strauji iekaŗo šo zemi. Mēs šīs armijas lielo destruktīvo spēku vēl pietiekami nenovērtējam, tādēļ var notikt, ka atjēgsimies par vēlu, kad šie okupanti jau būs iekaŗojuši Vašingtonu un pārņēmuši savā ziņā visu rūpniecību, tirdzniecību, skolas un arī baznīcas. Tā ir dumpīgā jaunatne, un šie dumpinieki mūs pamazām pieveic. Ar katru gadu straujāk pieaug noziegumu skaits, sevišķi jaunatnes vidū. Kādi tam iemesli? Mūsdienu jaunieši ir labi nodrošināti, pārāk ātri un bez sevišķas piepūles sasniedz ļoti daudz. Ceturtais bauslis „Tev būs savu tēvu un māti godāt!" jauniešiem vairs neeksistē. Kāda meitene pat atzinusies, ka ienīst savus vecākus, un tie ienīst arī viņu... Lielāko daļu noziegumu jaunieši pastrādā garlaicības, bezdarbības un spēka pārpilnības dēļ. No iztaujātajiem dumpīgajiem jauniešiem 87% klaji atzinušies melos un krāpšanā. 7 milj. jauniešu apprecējušies pirms 19 gadu vecuma, 20% amerikāņu katru gadu maina dzīvesvietu. Šī joņošana, augstākais 5 gadus nodzīvojot vienā vietā, trauksme un nemiers rada gaŗa tukšumu, trulumu un bezmērķību. Šis laikmets tik ļoti iespaidojis jaunatni, ka tā pazaudējusi pati sevi, un mēs jau runājam par zudušo paaudzi. Vai baznīcai šai jautājumā ir kaut kas sakāms? Vai tai ir iespējams atgriezt jaunatni uz labāka ceļa? Jev vai ir jau par vēlu? Baznīca, vismaz amerikāņu baznīca, jaunatnes audzināšanā līdz šim lietojusi nepareizu pieeju. Kā sabiedrība, tā arī baznīca dod jauniešiem ērtības un visu, ko tie vēlas, bez kādas mērķtiecības un piepūles no pašu jauniešu puses. Mēs baidāmies prasīt no jauniešiem zināmus upuŗus, jaunatnes programmās nav paredzēti nekādi nopietni uzdevumi, mērķi un darbs, bet vairāk izklaidēšanās. Kā rīkojas komūnisti? Tie prasa upurēties, un daļa jaunatnes tiem fanātiski seko.

Andr. L.

No mums šķīries

JĀNIS RIEKSTIŅŠ

84 gadu vecumā 1968. g. 20. aprīlī Ļaudonā, Latvijā.

Mīļā piemiņā paturēs: dēls ar ģimeni Kanadā, brālis ar ģimeni ASV, meita ar bērniem un mazbērniem Vācijā, meita un piederīgie Latvijā.

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487-2147, vakaros 447-1206.
Kvalitātes darbs an eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Dievkalpojumi svētdienās notiek plkst. 11 rītā. Svētdienas skola sākas plkst. 10.30, jaunieši pulcēņa nodarbības — 10 rītā. Iesvētes mācība notiek pēc dievkalpojuma.

12. maijā, plkst. 11 rītā svinīgs dievkalpojums sakarā ar jauniesvētīto. Baznīcas virsvaldes pirmo plenārsēdi un Ģimenes dienu.

Jaunatnes iesvētes dievkalpojums 19. maijā, plkst. 11 rītā.

Māc. A. Cops, 30 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

5. maijā plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola.

Pēc dievkalpojuma plkst. 4.30 mācītāja referātu cikla „Kā saprast un novērtēt tēvi: Dievs ir miris" pēdējais referāts.

12. maijā plkst. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums un Svētdienas skolas mācības gada noslēgums. Dziedās Montreālas vīru koris Junda D. Vītola vadībā.

19. maijā plkst. 3 dievkalpojums. Svētrunu teiks prāvests J. Teriņš no Zviedrijas.

26. maijā, plkst. 11 jaunatnes iesvētes dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—8789.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

5. maijā, plkst. 2 pēcp. Ģimenes dienas dievkalpojums un svētdienas skola.

12. maijā, plkst. 2 pēcp. jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums un svētdienas skola.

26. maijā, plkst. 2 pēcp. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums.

BRAMPTONA

19. maijā, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars. Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave, South.

5. maijā, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. maijā, pl. 3 pēcp. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Māc J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

5. maijā, pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3294.

Montreālas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

5. maijā, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums; Svētdienas skola; jaunatnes grupa.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

5. maijā, plkst. 2 pēcp. Ģimenes dienas dievkalpojums.

19. maijā, plkst. 2 pēcp. jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Solo: Zenta Tilga.

12. maijā, plkst. 10 no rīta talka Tērvetē.

Montreālā kristīti: 6. aprīlī Susan-Renē Štāls, Gunāra-Jāņa un Marinas, dzim Šteinbachs meitiņa. 14. aprīlī — Jāna Plēsums, Gunta un Māras, dzim Mazutis meitiņa.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-5906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas" Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

5. maijā dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas baznīcā māc. R. Zariņš; pl.11 Jonkeru baznīcā Ģimenes diena ar dievgaldu māc. A. Ozols, dāmu komitejas sarīkojums; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 2.30 Istoranžā, Pirmā luterāņu baznīcā, Ģimenes diena ar dievgaldu māc. O. Gulbis, čellists Kārlis Munters,Ņuarkas skolas koris, dāmu komitejas sarīkojums.

12. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums Salas baznīcā, Longailendā, Betlemes baznīcā, Bruklinā, un Džamaikā.

ČIKAGA

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

sēde.

5. maijā dievkalpojums. Paredzams dievgalds un draudzes padomes ievēšana amatā.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

DIENVIDKALIFORNIJA

5. maijā, plkst. 11 dievkalpojums. Prāvests A. Grosbachs no Melburnas, Austrālijā, un māc. E. Caune. Pēc dievkalpojuma draudzes zālē viesa referāts par Indijas reliģijām ar paša filmas izrādi.

Plkst. 3 Anaheimā, 215 N. Lemon Str. dievkalpojums. Prāv. A. Grosbachs un māc. E. Caune. Iesvētības.

12. maijā, plkst. 11 dievkalpojums. Dr. Kārlis Bilzēns un māc. E. Caune. Ģimenes diena. Soliste Aina Lūse. Pēc tam skolas priekšnesumi un kopīgas brokastis.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Līdz 5. maijam — DV namā gleznotājas Annas Dārziņas darbu izstāde.

3. maijā — plkst. 8.00 vakarā „Humors ventiņu mēlē" — satīrisks literārs sarīkojums Latviešu namā. Piedalās Ķetum Jūlīš, Kuraž Krišs, Krišs Ķepal un M. Rozentāle.

4. maijā — plkst. 6.30 vak. Pieminekļa valde rīko Saulainē kritušo varoņu piemiņas brīdi.

4. maijā — pl. 7.30 Bickford vidusskolas teātrī, Bloor un Cristy ielu krustojumā DVTK izrādīs A. Lansberga „Pieci stabi". Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā.

10. maijā — pl. 8.00 vak. tradicionālā maija balle „Kādreiz maijā" DV namā, 125 Broadview Ave.

11, maijā — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate, 209 Jameson Ave., koncertapvienības sezonas pēdējais koncerts. Montrealas vīru koris Junda, dirig. Daumants Vītols.

12 maijā — pl. 5 p.p. Latviešu namā Latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena.

19. maijā — Pavasara svētki Sidrabenē ar sporta sacīkstēm vieglatlētikā, futbolā un volejbolā.

25. maijā — pl. 6 vak. Latviešu namā TLTA Sestdienas ģimnazijas 12. izlaiduma akts.

25. maijā — pl. 7 vak. Kluba atklāšana DV namā, 125 Broadview Ave.

31. maijā — pl. 8 vak. Latviešu namā vakariņas ar jautru programmu.

8. un 9. jūnijā — pl. 8 un 6 resp. Sv. Andreja baznīcas zālē A. Tipāna un V. Vētras veltījums Latvijai „Dzejas un dejas". Biļetes iepriekšpārdošanā pēc 4. maija DV grāmatnīcā.

15. un 16. jūnijā — Sidrabenē jaunatnes un sporta svētki.

21. jūnijā — pl. 7.30 vak. Jāņu ielīgošana „Jāņi — kā pa Jāņiem" DV namā — 125 Broadview Ave.

22. jūnijā — Sidrabenē Līgo vakars ar brīvdabas uzvedumu un deju.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

HAMILTONA

4. maijā — pl. 7.30 Dainas koŗa koncerts 1150 Main St. W.

KIČENERA

1. jūnijā — plkst. 7 vakarā Ceriņu balle ar karalienes vēlēšanām un raibu programmu. Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo-Wellington lidlauka.

OTAVA

18. maijā — plkst. 7 vak. Royal Canadian Legion zālē — Trafalgare House, 110 Argyle St., DV rīko otrā darbības gada atceres sarīk. „Tulpju balle". Svētku akts un priekšnesumi.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Niedra — Atkal Eiropā, rom.	$4.50
Latviešu vēsture dzejā un gleznās 2. gr. Asinis un ugunis	$6.80
„ Svešos ceļos un pajumtē	$6.80
Ceļi, rakstu krājums XIII	$3.20
Latviešu tautas teikas un pasakas 10. gr.	$7.80
K. Dzelzītis — Dzīves krustceļos, dzej.	$3.20
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.	$3.00
„ Lauru vainags, dz.	$3.25
„ The Laurel wreath (angļu val.)	$2.75
„ In Memory (velt. J. F. Kennedy)	$2.00
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.80
„ Pēc pastardienas, rom.	$4.50
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi	$4.20
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi	$1.00
V. Avens — Caurumi, dz.	$1.00
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.	$1.00
G. Pļavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.	$1.00
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.	$3.00
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. un nov.	$4.00
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu-Bartoldiju	$2.00
K. Zvejnieks — Inese, rom.	$3.25
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.	$4.50
Turģeņevs — Dūmi, rom.	$3.85
Jānis Niedra — Dziedonim veltīts rakstu krājums	$4.50
Teach Yourself Latvian	$2.75
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas sliekšņa, pārdomas	$4.50
Danno — Domu atomi, aforismi	$0.50
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.	$4.80
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata	$2.50
J. Kronlins — 379 dienas	$9.60
Jānis Rozentāls —	$24.00
H. Kreicers — Logi, apceres	$6.00
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka	$4.00
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un stāsti	$4.50
G. Zariņš — Trimdas augstā dziesma, stāsts	$3.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.	$7.80
A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās, nov.	$4.00
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti	$5.50
I. Vīksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlitls un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Pīters Vyläns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļā, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet

Tālr. 921-7121

DV GRĀMATNĪCĀ

LATVIAN MUSIC

LP 1
Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVEŠUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2
Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTĪ LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Ziverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDĀT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunvīksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CĪRUĻA VEDĪBAS solo E. Ziverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 3
Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, drīz pie Dieva.

LP 4
Ziemsvētku dziesmas:
Reitera koris ar simf. ork. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 5
Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6
Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris; Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Ķezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja piegulā,Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Norītis.

LP 7
Adele Pulciņa-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Norītis, V. Ruševics, E. Vinerts, A. Ozoliņš.
J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8
Marisa Vētras dziedoņi, A. Strombergs, klavieres.
A. Strombergs LŪKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE DIEVA I. Birne-Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Strombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Strombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Strombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶERA A. Ķivlenieks; A. Strombergs APSEGLOJU MELNO KUILI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. MacVicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 9
Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kaŗa kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čakstītes dziesma, 10. Pavasaŗa ganības, 11. Glomeņa precības.
6 tautas dziesmas:
Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TĪRUMĀ; ES NEIETU TO CEĻIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10
Ernests Māršaus, tenors, Vallija Reiznieece-Baranoviča, klavieres.
P. Šuberts SAPES UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME; ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKLI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA.
Latviešu kaŗavīrs tautas dziesmās
J Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KAŖAVĪRI BĒDĀJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKREJA, PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KAŖA AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

LP 11
Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DARZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪĻA SKŪPSTS. Ludmila Šepe-Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12
Ksenija Bīliņa, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguziņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.
8 tautas dziesmas:
Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Pličs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BRECA, NO JŪRIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 13
J. Graubiņš — Lāčplēšu dziesma. K. Lietiņš — Tikai viena dziesma. J. Cimze — Seglo, māsiņ, kumeliņu. Vīru koris Kokle. Dirig.: E. Māršaus 1., 3. / E. Smalkais 2. A. Kalniņš — Brīnos es. P. Šuberts — Pasaciņa. E. Māršaus, tenors. J. Vītols — Bālais mēness, Debess lotoss, A. Raiskuma, soprāns. A. Ore — Daugaviņa māmuliņa. J. Norvilis — Piebaldzietes precinieks. Vīru koris Kokle, dirig. E. Māršaus, L. Garūta — Rīga dimd, Pūt, vējiņi. Duets: A. Raiskuma un E. Māršaus. A. Kalniņš — Ak tu mazais akotiņis. J. Vītols — Visi mani radi raud. A. Raiskuma, soprāns. P. Līcīte — Tumša nakte, zaļa zāle. E. Māršaus, tenors.

LP 14
Kas tie tādi. M. Lavri — Lāčplēšiem, Dzimtene. G. Verdi — Trubadūrs, Traviata. A. Jurjāns — Nevis slinkojot. Jāz. Mediņš — Baudi zaļo jaunību. A. Ore — Meldermeitiņa. P. Šancbergs — Es dziļi glāzē ieskatījos. Ch. Gounod — Fausts. V. Zommers — Vai gudrās dabas mājiens, Laiks steidzas prom. Ādolfs Kaktiņš, baritons, ar simf. orķestri.

LP 15
Jānis Mediņš — 2 Spīdolas ārijas no op. Uguns un nakts: Es esmu es, Dzer manu dzidrumuņ 6 dejas no baleta Mīlas uzvara: Baltā roze, Rožu valsis, Vijolītes, Tulpes, Magpuķītes, Komiskā deja. Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns. Latviešu simfoniskais orķestris. Diriģents — autors.

LP 16
E. d'Albert — Ieleja. R. Wagner — Tanheizers. A. Bizet — Karmena. Ch. Thomas — Hamlets. Conradi — Vīna dziesma. Ādolfs Kaktiņš ar simf. orķestri — Maziņš biju, neredzēju, Līgo virkne, Puiši jāja piegulā, Šitā, zēni, mums dzīvoti. Mariss Vētra ar orķestri — Ej, saulīte, drīz pie Dieva (2. variants). Amanda Liberts-Rebane ar orķestri.

DABŪJAMAS
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
CENA $5.50 + 5% PST.

Pasūtiniet sev un saviem draugiem žurnālu

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

Šis izdevums veltīts LATVIJAS brīvībai un labākai nākotnei un ir Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums.

Atbildīgais redaktors — VILIS HAZNERS

Redaktori: RAIMONDS ČAKS, RITA GĀLE un TONIJA KRŪKA.

DVM iznāk regulāri sešas reizes gadā ar plašu literāro daļu, idejiska un politiska satura rakstiem un apcerēm, ievērojamu darbinieku atmiņām, DV dzīves informāciju, vanadžu, sporta un humora nodaļām.

Abonēšanas maksa vienam gadam: Amerikas kontinentā $5.50, uz ārzemēm, ja maksā dolaros — $3.60. Atsevišķu numuru cena $1.00.

PASŪTINĀJUMI ADRESĒJAMI —

Apgāds DAUGAVAS VANAGS — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

AKADĒMISKĀS ORGANIZĀCIJAS

„RAMAVE" LITERĀRS SARĪKOJUMS

HUMORS VENTIŅU MĒLĒ

piektdien, 3. maijā, plkst. 8 vakarā
Latviešu namā, Toronto.

Programmā:
Magdalenas Rozentāles referāts par autoriem un viņu darbiem.
Savus un Ālant Vila darbus skandēs
Ķetum Jūliš (Elvira Leja) no Montrealas,
Kuraž Kriss (Kārlis Zvejnieks) no Dakotas, ASV,
Kriss Ķepal (Rūdolfs Norītis) no Toronto.

Kalamazū:
svētdien, 5. maijā, plkst. 2.30 dienā
Latviešu biedrības namā.

Čikagā:
svētdien, 5. maijā, plkst. 8.30 vakarā
Čikagas Latviešu namā.

Ieeja pret ziedojumiem par labu latviešu zinātniskām publikācijām. Latviešu skolu skolēniem ieeja brīva.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas atīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevums

T. DANGAVA
stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Literātūras kritiķis Jānis Rudzītis Vācijas „Latvija" p. g. 44. numurā par šo izdevumu cita starpā raksta: „Visumā tā ir grāmata, kas liecina, ka Tālivaldis Dangavs ir bijis rakstnieks ar apskaužami bagātu intellektuālo bagāžu, sevišķi domājot par valodu prašanu un orientēšanos pasaules literatūrā, mūzikā un glezniecībā" — „ . . . nav noliedzams, ka ar Strandējušo salu mūsu literatūrā ieradies gluži unikāls stāstu krājums."

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET

A. BĒRZIŅA

THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00

GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CĪŅU PRET KOMŪNISMU.

Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās acis. Stereo $7.00
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pagale, Plaukstiņpolka, Čuči mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme, Gājputni, Meitene, tumšmate, Gadi, gadi, Jandaliņa smaids.

D E J U M Ū Z I K A

J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ, Virši zilie, Paliec sveika, baltā bērzu birze, Sveika Gauja, Mugurdancis, Ko, runcīt, tu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolīti, zemzarīti.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Neaizmirstamais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.

L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man deviņi rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ieviņa, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.

Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējiņ — A. Kalnājs.

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „Svētīti ļaudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.

Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.

Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpinrasā. 15. divīzijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.

Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzelteni kumeliņi. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.

Vīru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns milna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtin pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju biržu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solists: J. Barušs.

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis
KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganīju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbji satupuši. Talka, talka, liela talka. Sēju jauku rožu dārzu. Pirmā diena, otrā diena. Noriet saule vakarā. Kam tie kalni. Kam, liepiņa, tu nolūzi Cīrulīti, mazputniņ. Kamoliņdeja.

Antons Ķīvlenieks. Mono $5.00
(Latviešu tautas dziesmas un dejas kokles pavadījumā)
Cielava, baltgalve. Cīruli, cīruli. Vāverīte. Aiz kalniņa dūmi kūp.Smīkls man. Visi ciema suņi rēja. Ciema daiļā sērdienīte. Teci, teci, kumeliņi. Pieci gadi kalpiņš biju. Mugurdancis. Sto-vēju, dzīdoju. Aiz azara bolti bārzi. Myus cīma meitiņa. Gaŗa mana šī naksniņa. Redz' kur jāja. Puiši, puiši. Vai, māmiņa. Rikšu bēri es palaidu. Jandāliņš.

Meiteņu kvintets — ROTA. Stereo 5.50
Latviešu tautas dziesmas: Jo dziedāju, jo skanēja. Ai, saulīte. Saules teiksma. Visiem rozes dārzā zied. Kālabadi galdiņam. Švāģera meitiņa. Kūko, mana dzeguzīte. Nāk rudentiņš. Ej projām, ledutiņ. Pus vasaras es dziedāju. Trīcēj' kalni. Beidzamāsi rozes sēju. Lūdzami, ļautiņi.

Vera Leinvebere — klavieres. $5.25
J. Vītols — Variācijas un T. Ķeniņš — Sonāta.

D A B Ū J A M A S DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

DV teātŗa Kanadā izrāde

LIETUVIEŠU RAKSTNIEKA ALĢIRDA LANSBERĢA

„PIECI STABI"

laikmetīga spēle 3 cēlienos

Režisors: Dz. Pūpēdis, dekorātors V. Vare

Sestdien, 4. maijā, plkst 7.30 Bickford vidusskolas zālē,
Bloor un Christie ielu krustojumā

Biļetes $ 3.50, $ 3.00 un $ 2.50, skolēniem puscenas, iepriekšpārdošanā „Latvija Amerikā" birojā, Latviešu namā.

VAJADZĪGAS PAVĀRES

LATVIEŠU VASARNĪCAI MUSKOKĀ
NO 28. JŪNIJA — 3. SEPTEMBRIM.

Jāstrādā 5 — 7 dienas nedēļā.
Alga $15.00 — $20.00 dienā.
Brīvs uzturs un istaba. Ēdiena karte nav komplicēta.
Produktu aprēķinus un iepirkšanos izdarām paši.

Vieta piemērota darbīgām namamātēm, kuŗas vēlas vasarā labi nopelnīt.
Pieteikties lūdz: I. Fricbergs Box 910, Gravenhurst, Ont.
Zvanīt vakaros, code 705 687—4471.

DAINAS KOŖA GADSKĀRTĒJAIS

KONCERTS Hamiltonā

Sestdien, 1968. gada 4. maijā, pl. 7.30 vak. 1150 Main Street, West — Dalewood skolā.

Diriģente Alma Skudra-Kārkliņa. Programmā latviešu komponistu darbi.

Ieeja $ 1.50 no personas. Vietas nav numurētas.

APMEKLĒT LŪDZ RĪKOTĀJI
AIVIEKSTES 39. SKAUTU VIENĪBA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto

DAUGAVAS VANAGU NAMS

125 BROADVIEW AVE.

īrē telpas

DEJĀM— KĀZĀM— VIESĪBĀM

Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.

Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.

Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

Queen — Pape raj.
II stāvā izīrējams

DZĪVOKLIS

(2—3 istabas) ar virtuvi un vannas istabu.
Zvanīt sestdienās un svētdienās
Toronto, 461—9691

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6351

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros

2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg	18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes brutto 5 kg	22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolades, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigarettes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonade, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigarettes, brutto 10 kg	31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	39.90
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	24.00
34 — 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	22.70
35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	37.50
36 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	30.75
37 — 4 kg baltie „American' kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	29.75
38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	51.50
39 — 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	29.50
40 — iepriekšējais sainis divkāršots — netto 28 mārc.	52.50
41 — 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	27.50
42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	45.50
43 — 4 kg cūku tauku; 2.5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	20.00
44 — iepriekšējais sainis dubultots	36.50
45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts, kopā 38 mārc.	49.50
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, rāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vaniļas 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncent- cukurs — 38 mārc.	37.00

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV GRĀMATNĪCAS

491 College Street, Toronto 4, Ontario,
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

Pjēra Trudo veidols

(Pārnesums no 1. lpp.)

amatā kāds franču laikraksts viņu nodēvējis par „Kvebekas atriebību Kanadai".

Kāda tad nu ir šīs „atriebības" personība? Nenoliedzami eleganta, asprātīga, pievilcīga un neparasta. Varbūt ar savu atsvaidzinošo atšķiršanos no Kanadas politiķu vairuma Trudo spēs īstenot kanadiešu cerības uz spirgtiem jauniem vējiem parlamentā, ja šo vēju virziens pilsoņu vairumam būs vienaldzīgs. Bet var arī notikt, ka negaidīti ātri satverto valsts galvas lāpu pa parādes durvīm ienesis, viņš to tikpat ātri pa aizmugures durtiņām iznesīs. To rādīs vispārējās vēlēšanas jūnijā.

Pjērs Trudo savu parlamentārieša karjēru sāka 1965. gadā, iestādamies liberāļu partijā, kuŗu vēl pirms diviem gadiem bija nodēvējis par idiotu baru. Toreizējais ministru prezidents L. Pīrsons, vēlēdamies valdībā iesaistīt jaunus Kvebekas pārstāvjus, aicināja kabinetā Žanu Maršānu. Pēdējais par saviem atbalstītājiem izraudzījās Trudo un žurnālistu Žerāru Pelletjē. Īsi pēc iekļūšanas parlamentā Trudo kļuva Pīrsona parlamentārais sekretārs, bet 1967. gadā viņu iecēla par tieslietu ministru. Pēc laikrakstu ziņām viņš nekādu sevišķu interesi par parlamenta rutīnas darbu nerādīja, vairāk ar nekonvencionālu apģērbu izraisīdams komentārus nekā ar ierosinājumiem.

Īsajā tieslietu ministra darbības laikā Trudo stājās pie laulību šķiršanas likuma noteikumu pārstrādāšanas, kā arī aborttu un homoseksuālisma legalizēšanas, apliecinot interesi par institūciju un personīgās brīvības reformām. Ja pārmaiņas laulības šķiršanas likumā bija nepieciešamas, lai pieskaņotu Kanadas archaiskos noteikumus moderno laiku prasībām, tad homoseksuālisma ierobežotāju noteikumu atcelšana ir akts, kam var rasties nepatīkamas tālejošas sekas.

Trudo pēc paša izteicieniem ir pragmatists — lietišķības un praktiskas politikas aizstāvis, nevērojot ideoloģiju un nacionālitāšu intereses. Šie uzskati pausti viņa un citu intelektuāļu 1964. gadā parakstītajā manifestā: „Visas politiskās kategorijas, kuŗas mums atstājušas iepriekšējās paaudzes, jāpakļauj metodiskai izvērtēšanai. ...Pienācis laiks aizņemties no architektiem lietišķības principu, aizmest tūkstoš aizspriedumu, ar kuŗiem pagātne apkrāvusi tagadni, un celt dzīvi nākotnes cilvēkam. Apgāzīsim totemus, pārkāpsim visus tabū! Vai vēl labāk — uzskatīsim, ka tādu nemaz nav. Būsim inteliģenti, bez kaislībām."

Šī deklarācija un iepriekš minētie fakti vedina domāt, ka ar Trudo par ministru prezidentu kanadieši var sagatavoties uz dažu labu pārmaiņu valsts iekšējā un ārējā politikā. Par to bažas atskanējušas jau ASV lielajos laikrakstos, kas ne par vienu Kanadas ministru prezidentu nav tik daudz rakstījuši kā par Trudo. „Los Angeles Times", piemēram, kādā ievadrakstā minējis, ka „Trudo nākšana pie varas simbolizē nosliekšanos uz neitrālitātes pusi un augošu paļāvību par padomju draudu bālēšanu. Tomēr viņam vēl jāpārdzīvo vispārējas vēlēšanas pēc dažiem mēnešiem — un ne visi kanadieši tik ļoti noskaņoti pret ASV, kā tas modē daudzos Trudo intelektuālistu piekritējos."

Bet šā un līdzīgi spriež tikai daļa Kanadas un ASV sabiedrības. Liela kanadiešu daļa tomēr jūsmo par jaunā ministru prezidenta fascinējošām izdarībām, īpaši daiļais dzimums, parlamenta priekšā gaidot uz viņa parādīšanos un lūdzot atļauju viņu noskūpstīt. Ar tipiski francisku „reveransu" mūžīgi sievišķā neaplēšamajām iegribām, Otavas tulpju krāšņumu, pavasara vēsmu un sava straujā pacēluma varbūt mazliet apreibināts, Kanadas valdības galva to arī nav liedzis. Skūpstīt savas pavalstnieces, ierasties parlamenta sēdē sandalēs un nepiemērotā kakla saitē, slidināties pa parlamenta kāpņu margām ar svarīgu valsts dokumentu žūksni rokā, braukt vēja ātrumā savā sporta mašīnā daiļu dāmu pavadībā, — viss pieder pie Pjēra Trudo interesantās personības izpausmēm. Tāpat kā brūnā judo josta, jogisma un budisma studijas un bonvivāna slava.

Konservātīvo partijai ar mierīgo, nosvērto Robertu Stenfīldu vadībā nāksies grūti pret šādu visās krāsās vizuļojošu veidolu cīnīties. Iespējama, tomēr visai nopietna cīņa, jo ne tikai konservātīvie, bet arī daļa liberāļu šaubās, vai austrumu vēji Kanadai nesīs daudz laba. Par Trudo uzvaru gaidāmajās vēlēšanās nav pārāk droši arī paši radikāļi, jo jau sākušies centieni presē padarīt 20 gadu Kanadas politikā dorbojušos Robertu Stenfīldu par „nepazīstamu" un nenozīmīgu, bet līdz šim maz pazīstamo Trudo — par kanadiešiem tuvu un vispārzināmu politisku darbinieku un tautas identitātes apliecinātāju. Bet vai kosmopolīts Pjērs Trudo gribētu un spētu valsts kuģi bangainajos starptautiskās politikas ūdeņos vadīt tā, lai tas uz sārtajiem rifiem nedabūtu sūci un nesāktu grimt?...

—ms

Pjērs Trudo

PLĀNOTS ATENTĀTS PRET KURTU KĪZINGERU

No Freiburgas saņemta miklaina ziņa par plānotu atentātu pret Rietumvācijas kancleru Kurtu Kīzingeru. Kāds apbruņojies vīrietis pieteicies policijai, kuŗa bija norīkota kanclera apsargāšanai, un atzinies, ka viņam uzdots nogalināt Kīzingeru, bet viņš neesot spējīgs to izdarīt. Ziņu apstiprinājis arī apgabala prokurors. Ziņojumā tomēr nav minēts personas vārds, kuŗai plānotais atentāts bijis uzdots, nedz arī, kas šo atentātu organizējis.

Notikums norisinājies kādā restorānā pie Freiburgas, kuŗā kanclers ar pavadoņiem uz brīdi apstājies ceļā no Lērachas, tuvu Šveices robežai, uz Offenburgu, kur Kīzingers bija paredzējis teikt runu.

✝

Nodzīvojis 87 raženus mūža gadus, aizvēra acis mans mīļais vīrs, mūsu mīļais tēvs un vectēvs

Ernests Brusubārda

dzimis 1880. gadā 5. augustā, miris 1968. gadā 22. aprīlī.

Dziļās sērās

Pacel mani augstumos savos! . . .

PIEDERĪGIE

Arturs Goldbergs aiziet

ASV sūtnis Apvienotajās nācijās Arturs Goldbergs pagājušās nedēļas vidū ieradās Vašingtonā, kaut Ņujorkā tai pašā laikā atklāja AN ģenerālsapulci. Drīz pēc tam kļuva zināms, ka Goldbergs „personīgu iemeslu dēļ" no pienākumiem Apvienotajās nācijās aiziet. Prezidents Džonsons viņa vietā izraudzījis 58 gadus veco Džordžu Bolu, savu padomdevēju Vietnamas miera sarunās. Goldbergs, kas agrāk bija ASV augstākās tiesas tiesnesis, savu aiziešanu motīvēja ar to, ka privātajā dzīvē spēs vairāk pakalpot mieram, nekā darbojoties Apvienotajās nācijās...

Pastāv minējumi, kuŗi Goldberga atkāpšanos saista ar faktu, ka prezidents Džonsons viņu nav ciešāk piesaistījis ievadījuma miera sarunām ar Ziemeļvietnamu. Kaut Goldbergam nepierasta politiska godkārība, ir tomēr ziņas, ka viņš vēlas savu nominēšanu prezidenta vēlēšanām šai rudenī.

Džordžs Bols darbojies ASV ārlietu ministrijā kā prezidenta Kenedija, tā Džonsona laikā. Viņa stāšanos Goldberga vietā Apvienotajās nācijās uzskata par nepārprotamu mājienu Hanojai, ka Vašingtona patiešām vēlas kompromisa mieru Vietnamā, jo Bols vienmēr bijis izteikts Vietnamas kaŗa pretinieks. Džonsons cer, ka tādēļ viņam vislabākās izredzes panākt kaŗa izbeigšanu Vietnamā.

Lai cik nopietna būtu ASV miera griba, Vašingtonā vēl vienmēr valda uzskats, ka Hanoja miera sarunu ievadījumu apzināti vilcina un nemaz nedomā par drīzu kaŗa izbeigšanu. Parīzē jau viss sagatavots sarunvežu uzņemšanai pilnīgā pārliecībā, ka Francijas galvaspilsēta ir vispiemērotākā vieta sarunām, bet ne mazāku viesmīlību vēlas parādīt arī Varšava, uz kuŗu joprojām pastāv Hanoja, skaidri zinādama, ka ASV to kā sarunu vietu nepieņems Polijas pārāk atklātās nostājas dēļ Ziemeļvietnamas pusē.

Cik stipri Varšava ieinteresēta kļūt par miera sarunu vietu, liecina Polijas lūgums sešām ārvalstu sūtniecībām, to vidū arī Kanadas, izlietot visu savu ietekmi, lai miera sarunas sāktos Varšavā. Vašingtona paredz vēl ilgu diplomātisko ķildu turpināšanos, kamēr būs tik tālu, ka sarunu partneŗi varēs sēsties pie kopīga apspriežu galda. Jo ilgāk šīs ķildas pastāvēs, jo vairāk prezidents Džonsons nocietinās savu pārliecību, ka miera panākšana būs gaŗš un sāpīgs process.

Kad preses konferencē Vašingtonā žurnālisti prezidentam jautāja par progresu sarunās ar Hanoju, viņš atbildēja: „Man nekā jauna nav, ko paskaidrot, izņemot mums visiem jau zināmo."

Ārlietu ministrijas preses referents Mekkloskijs ziņoja par ASV un Ziemeļvietnamas diplomātu tikšanos Laosā resp. sarunām starp ASV sūtni Viljamu Salivanu un Ziemeļvietnamas lietvedi Čanu, piezīmējot: „Tur nav panākta vienošanās par miera sarunu vietu." Viceprezidents Huberts Hamfrijs turpretim apgalvojis, ka „vienošanās notiks ļoti īsā laikā".

Tai pašā laikā notikumi Vietnamā runā daudz atklātāku valodu. Dienvidvietnamas policija devusi rīkojumu rūpīgi pārmeklēt visus ūdens un sauszemes satiksmes līdzekļus, kas dodas uz Saigonu, vai tajos neved ieročus un eksplozīvas vielas, jo pastāv noteiktas aizdomas, ka vietkongi slepeni pieved ieročus un bruņojumu savai otrai terrora kampaņai pret Dienvidvietnamas galvaspilsētu. Jau atrasts lielāks skaits padomju automātisko ieroču, kuŗus Saigonā mēģinājusi ievest kāda liellaiva.

Vienlaicīgi arī ieroču un municijas slepeno ievešanu Saigonā lieli ziemeļvietnamiešu kaŗaspēka koncentrējumi pamanīti pie Hue, lai reizē atsāktu uzbrukumus arī šai pilsētai, kuŗā vēl nesen norisinājās ilgas un niknas cīņas, it sevišķi tās vecajā citadelē, kuŗā komūnisti nedēļām ilgi sīvi pretojās.

ARĪ RUMĀNIJĀ SĀKUŠĀS VISPĀRĒJAS TĪRĪŠANAS

Rumānijas komūnistu partija padzinusi no centrālās komitejas Aleksandru Dragiču, agrāko iekšlietu ministru, kas bija uzticīgs Maskavas kalps. To uzskata par ievadījumu plašām tīrīšanām visos valsts resoros, lai atbrīvotos no vecajiem staļinistiem un Čaučesku galīgi nostiprinātu savu varu. Dragičs bija iekšlietu ministrs no 1952. — 1965. gadam, rīkojoties iekšlietu resorā visu laiku ar Maskavas metodēm. Viņam pārmet arī Maskavas parauga tiesu komēdiju organizēšanu piecdesmitajos gados, aizsūtot cietumos un nāvē daudzus nevainīgus iedzīvotājus.

Nežēlastībā kritis arī agrākais komūnistu partijas vadītājs Georgijs Dejs, kas apsūdzēts organizētā Stefana Forisa noslepkavošanā 1965. gada martā. Foriss kaŗa laikā bija rumāņu komūnistu vadonis. Centrālās komitejas motīvācijā teikts, ka Staļina laika partijas funkcionāri ir atbildīgi par visām izdarītajām noziedzībām. Daudz staļinistu vēl joprojām atrodoties augstos partijas un valsts amatos, kuŗiem tagad jāatbild par savā laikā pielaistajām nelikumībām. Līdzīgi Čechoslovakijai, Rumānijas komūnistu partija apsola pilnīgu Staļina laika upuŗu rehabilitēšanu.

Čechoslovakijas komūnistu partijas vadītājs Aleksandrs Dubčeks vispārējo reformu ietvaros paziņojis, ka jaunām centrālās komitejas vēlēšanām jānotiek, „cik ātri vien iespējams", lai padzītu tos partijas biedrus, kuŗi kavē un apgrūtina demokratizēšanās procesu.

Čechu aģentūra CTK ziņo, ka nule pakāries bijušais Staļina laika Prāgas Ruzina cietuma ārsts Jozefs Sommers, — pēc tam, kad presē parādījās atkārtoti aicinājumi sodīt visus noziedzīgos Staļina laika funkcionārus.

PASAULES KOMŪNISTIEM NEVAR UZMAUKT KRIEVU CEPURI

Pēc dažādām neveiksmīgām konferencēm pamazām irstošā komūnistu bloka nostiprināšanai tagad jauna konference sākusies Budapeštā. No 88 aicinātiem delegātiem mītiņā ieradušies mazāk nekā puse, 49 komūnistu partiju pārstāvjiem izpaliekot. Aicinājumam nav atsaukušās, protams, tādas komūnistiskas valstis, kā Ķīna, Albānija, Dienvidslavija, Rumānija, Kuba, Ziemeļvietnama, Ziemeļkoreja un citas atkritējas no Maskavas. Konferences mērķis bija noteikt vadlīnijas plānotajai pasaules komūnistu konferencei, kuŗa paredzēta novembrī vai decembrī Maskavā. Kremļa tiešajā tuvumā Maskava tad nu cer atkal nostiprināt savu virskundzību pār pasaules komūnistu partijām, cenšoties tās pabāzt zem krievu cepures.

VAI BEIDZOT TOMĒR VARŠAVA?

Kreiso dienas laikraksts Ņūdēlijā apgalvo, ka ASV valdība informējusi Indiju, ka piekrīt ievadījuma miera sarunām ar Ziemeļvietnamu Varšavā. Laikraksts arī apgalvo, ka līdzīgs ziņojums nodots Pad. savienības ministru prezidentam Kosīginam pa ASV diplomātisko raidceļu, pirms viņš atstājis Pakistanu. Indijas valdība stājusies sakaros ar Ziemeļvietnamas, Polijas un ASV diplomātiem par galīgu sarunu vietas nokārtojumu, — ziņo tas pats indiešu kreiso laikraksts. Ja šī ziņa izrādītos patiesa, tad Parīzei visa lielā gatavošanās bijusi lieka un Degollam iecerētā namatēva loma gājusi secen.

Tai pašā laikā, kad Ņūdēlijas kreisie ziņoja par Varšavu kā miera sarunu vietu, Prāgā notika sadursme starp čechu un Ziemeļvietnamas apmaiņas studentiem, kas bija uzrāpušies ASV sūtniecības nama fasādē un norāvuši amerikāņu zvaigžņoto karogu un valsts emblēmu. Čechu studenti sarkanos vietnamiešus „pārmācīja" un karogu atņēma.

M e k l ē
2 istabas ar virtuvi rajonā, kur būtu sasniedzama Lawrence ģimnazija.
Zvanīt vakaros no pl. 7—8
Toronto, HU5-2026, A. Bošs.

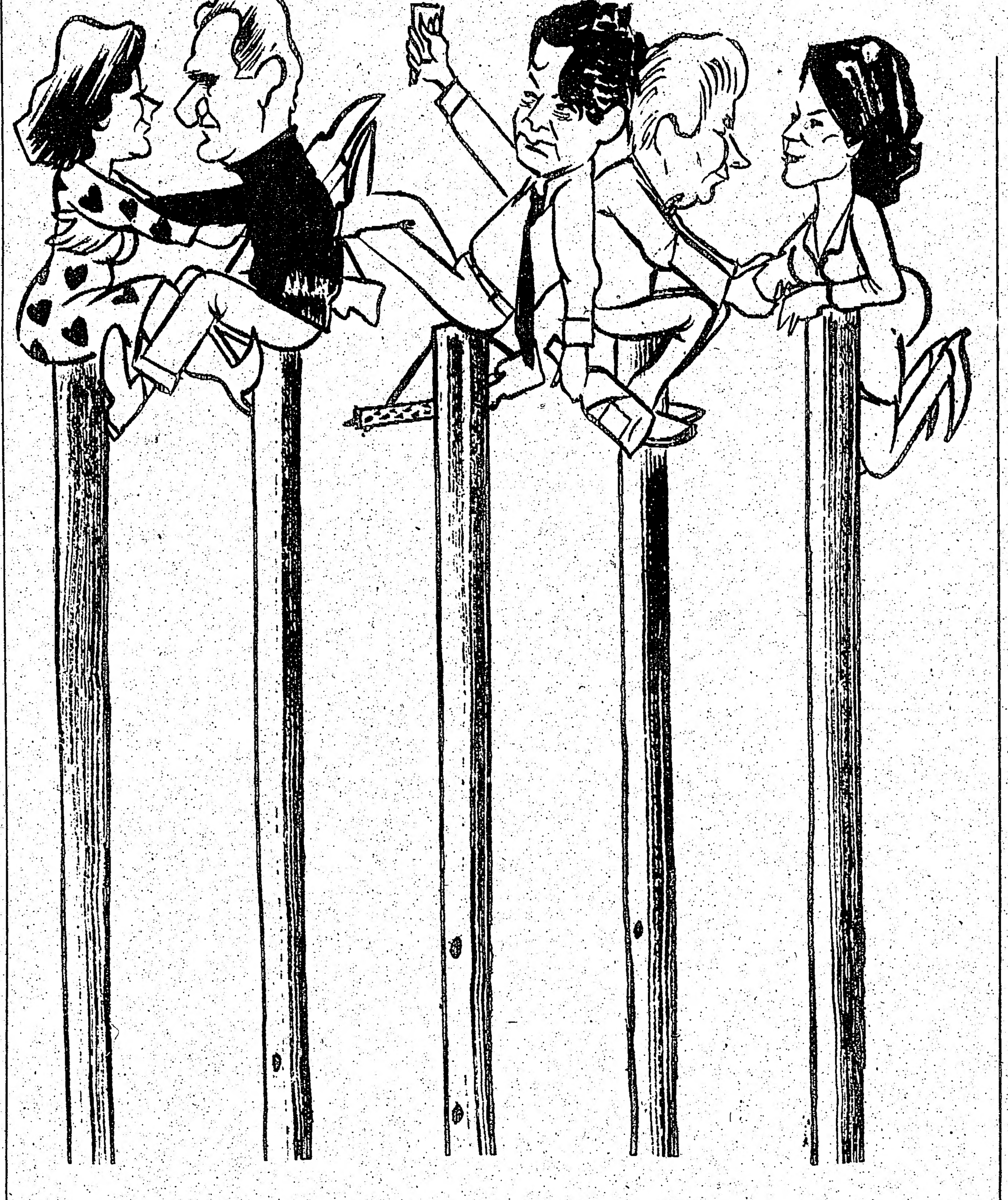

DV teātra Kanadā iestudētās lietuviešu rakstnieka Alģirda Landsberga lugas „Pieci stabi" izrāde Toronto notiks 4. maijā. No kreisās tēlotāji Anna Briede, Ziedonis Upīte, Rūdolfs Purvs, Arvīds Memenis un Inta Purva.

Ed. Keiša karikatūra

Anglija vēlas palikt balta

PLAŠI STRĀDNIEKU STREIKI PRET KRĀSAINO IELAIŠANU

Londonas dokos kuģniecība ir gandrīz pilnīgi paralizēta, jau 67 kuģiem stāvot dīkā, jo strādnieki uzsākuši streiku, lai protestētu pret krāsaino ieceļotāju ielaišanu Anglijā. Pašreiz streiko ap 5000 doku strādnieku, bet to skaits ar katru dienu pieaug. Streiks kā uguns liesmas pārsviežas arī uz citām darba vietām. Ministrs Davids Ennals, kas kārto ieceļošanas lietas, izteicies, ka šīs demonstrācijas atgādinot kādreizējās dienas nacistu Vācijā, kad tur pieauga antisemītisma kustība.

Pagājušās nedēļas nogalē 1500 streikotāju soļoja uz parlamenta namu, lai protestētu pret Anglijas „pārkrāsošanu", jo krāsaino pieplūdums ar laiku var radīt rašu nemierus, kādi tagad katru gadu uzliesmo ASV. Demonstrācijas laikā notika arī kāds starpgadījums, kuŗā iejaukts kreisā spārna pārstāvis Jans Mikardo, kas reprezentē Austrumlondonas doku strādniekus.

Sakarā ar šo incidentu policija atļāva Vestminsteres pilī ieiet tikai 30 strādnieku pārstāvjiem, pārējiem demonstrantiem paliekot ārpusē un saucot „Turiet Angliju baltu!" un dziedot „Byebye, blackbirds!" Vēl atskanēja ritmiski saucieni: „Inaks iekšā, Vilsons — ārā!" un līdzīgi. Ostas strādnieki ar naidīgiem saucieniem vērsās arī pret kreisā spārna parlamentāriešiem un nēģeŗu diplomātiem, kas apmeklēja parlamenta namu. Kreiso strādnieku pārstāvi docinieki gatavojās piekaut, kad viņš tos nosauca par fašistiem.

Demonstrāciju Londonā izsauca konservātīvo partijas labā spārna vadītāja Inaka Pauela nesenā runa, kuŗā viņš kritizēja krāsaino ieceļotāju ielaišanu Anglijā, prasot to izraidīšanu uz viņu izcelsmes zemēm.

Kad Pauels ieradās Londonas lidlaukā, lai kopā ar citiem parlamenta locekļiem izlidotu uz starptautisko saimniecisko konferenci Montreālā, Kanadā, viņu pavadīja 100 strādnieku saucieni: „Labais, vecais Inaks!" Pauels pskaidrojis, ka saņēmis 85.000 vēstuļu, kuŗās rakstītāji viņam izteikuši pateicību par stingro nostāju pret krāsaino ieceļotāju ielaišanu Anglijā. Pret Pauela akciju ar demonstrācijām piedraudējuši dažāda kalibra „pīsņiki", „jaunie liberāļi" un kristīgo studentu „kustībnieki". Nesaskaņas rašu jautājumā izcēlās sakarā ar valdības jauno likumprojektu, kas aizliedz diskrimināciju darbā, dzīvesvietas izvēlē un mācības iestādēs. Šis likumprojekts otrā lasījumā apspriests apakšnamā un principā pieņemts, pārbalsojot konservātīvos ar 313 pret 209 balsīm. 25% konservātīvo balsošanā atturējās, nevēlēdamies balsot pret savas partijas ieskatiem. Daudzi baidās, ka jaunais likums, kas aizsarga krāsainos ieceļotājus, var izsaukt plašu streiku kustību un nemierus visā valstī. Labā spārna opozicijas vadītājs Pauels apzīmējis krāsaino ieceļošanu par „sērkociņu pulveŗa mucā", kuŗa var eksplodēt un izraisīt asiņainas sadursmes.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Jaundemokratu līderis T. Duglass priecājas, ka viņa partija pirmoreiz 6 gados izies vēlēšanās nacionālā mērogā, ietveŗot arī Kvebeku un piejūras provinces. Vēlēšanu kampaņa sāksies 13. maijā Britu Kolumbijas ziemeļos un izdevumi aplēsti uz 1 milj. dolaru.

☆ Savu kampaņu 25. jūnija vēlēšanām 21. maijā Vinipegā sāks progresīvi konservātīvo līderis R. Stenfīlds. Iespējams, ka notiks arī publisku debašu televīzijas raidījums starp viņu un ministru prezidentu Trudo, kuŗš savu kampaņu, cik paredzams, arī sāks tikai maija otrā pusē.

☆ Sestdien, 29. aprīlī, pie amerikāņu konsulāta Toronto notikušajās „vanagu un miera baložu" demonstrācijās apcietināti 9 „baloži", kas kļuvuši pārāk agresīvi, ieraugot pie konsulāta agrāk atnākušos ASV nostājas Vietnamas kaŗā atbalstītājus. Vairāku simtu lielās „pīsņiku" grupas uzbrukumu ap 100 Toronto jauniešiem, kas savos plakātos pieprasīja komūnistu agresijas ierobežošanu, sagaidot „baložus" ar saucieniem: „Neaizmirstiet atbalstīt vietējo policiju!" šī pati policija atvairīja. Pēc tam kad abas puses bija sākušas viena otru fiziski iespaidot ar kaŗa un miera saukļu plakātiem, policija „balodīšus" aizvirzīja plašās Universitātes avenijas pretējā pusē, likdama satiksmei turpināt parasto kustību. Sarūgtinātie pīsņiki devās uz parlamentu Kvīnsparkā, kur viņu demonstrāciju traucēja vienīgi Džons Zunde no Totenhemas ar plakātu: „Vietkongi, izvācieties no Kanadas! Pēc kāda laika ap 300 pīsņiku kāda amerikāņu dezertieŗa vadībā atgriezās pie amerikāņu konsulāta, no kuŗa atbalstītāju grupa starplaikā bija aizgājusi. Še savu nepatiku skaļi izteica kāds kanadietis, Vietnamas kaŗa veterāns, kuŗš pavadīja atvaļinājumu Toronto: „Viņus visus vajadzētu aizsūtīt uz Vietnamu, lai pamēģina tur kaŗu izkarot ar vārdiem!" Kad viņam tuvojās amerikāņu dezertieris, paskaidrojot, ka bēdzis no iesaukšanas, kaprālis Kasidijs izsaucās: „Nesaprotu, kā jūsu sirdsapziņa ļauj jums dzīvot! Es tā nevarētu."

☆ Pēc 4 dienu apspriedēm Otavā Kanadas katoļu bīskapu un archibīskapu koncils deklarējis, ka turpmāk šīs zemes 8 milj. katoļiem vienīgās obligātās svinamdienas bez svētdienām būs vēl Ziemsvētku un Jaungada diena. Trijkungu diena jeb Epifanijs 6. janvārī, Marijas debesbraukšanas diena, Visu svēto diena 1. novembrī un Nevainīgās ieņemšanas diena 8. decembrī vairs paliek vienīgi neoficiālas, ar baznīcas gada notikumiem saistītas dienas.

☆ Toronto izglītības pārvalde vienojusies par jaunu darba līgumu ar 2100 vidusskolas skolotājiem. Saskaņā ar to algas visām skolotāju katēgorijām paaugstinātas par 300 dol. gadā, sniedzoties no 6.400—13.500 dol. 3.4% paaugstinājums no nodokļu maksātājiem p r a s ī s jaunu 1.470.000 dol. ieguldījumu izglītības vajadzībām.

☆ Parīzē pēc samērā klusās un neuzkrītošās Kvebekas izglītības ministra Kardināla saņemšanas tomēr nav nocietušies no jauna neizprovocēt Kanadas valdību. Franču valdības pieņemšanā 18 konferences valstu karogu vidū blakus Francijas karogam plīvoja Kvebekas zilibaltais. Otava par šo izaicinājumu pagaidām klusē, jo Kanadas parlamentā pūš „jauni vēji"...